

KALLELSE

Nämnd Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum och tid 2017-08-29 Klockan 08:00

Plats Mötesrum Sunnanö, kommunkontoret, Östhammar

Besök	Nr	ÄRENDELISTA	Föredragande/Inbjudna
08:00	1	Information	KSAU
	2	Preliminär information om budget	
08:15	3	Sammanträdesdagar för 2018	Inger Modig Lind
	4	Remissvar, betänkandet SOU 2017:21 Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre	
08:45	5	Svensk Kärnbränslehantering AB angående tillstånd till hamnverksamhet vid Forsmarks hamn i Östhammars kommun, yttrande (Mål M 6009-16, mark- och miljödomstolen Nacka)	Marie Berggren Anna Bergsten
	6	Remissvar, Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2050	
	7	Alunda, Fördjupad översiktsplan (FÖP), information	Marie Berggren
	8	Remissvar, länsplan för regional transportinfrastruktur för Uppsala län 2018-2029	Marie Berggren
09:30	9	Deltagande i GMF, diskussion	Stefan Edelsvärd
09:45	10	Mervärdesavtalet, utsträckning av Mervärdesavtalets första period	Ulf Andersson
	11	Svar på motion från Pär-Olov Olsson (M) angående översyn av tillväxtkontorets uppdrag	
	12	Diskussion om tidpunkt för kommunfullmäktiges beslut gällande tillåtlighet för slutförvar för använt kärnbränsle	
	13	Årets kulturkommun 2018, ansökan	

Sekreterare Kersti Ingemarsson

Ordförande Jacob Spangenberg (C)

1

Dnr KS-2017-1

Dpl 904

Information

Kommunstyrelsens arbetsutskott informerar.

Arbetsutskottets beslut

2

Dnr KS-2017-20

Dpl 041

Preliminär information om budget

Handling A

Kommunstyrelsens beslut 2017-08-22

Föreliggande ramförslag, budget 2018 och flerårsplan 2019-2021 godkänns och överlämnas till förvaltningarna.

Pär-Olov Olsson (M), Jan Holmberg (M), Lars O Holmgren (BOA) och Christer Bohlin (L) deltar ej i beslutet.

Uppdaterad handling föreligger. Befolkningsstatistiken har uppdaterats samt ett sifferfel och därmed även summeringsfel på raden Utvecklings- och strukturfond på sidan 6.

Arbetsutskottets beslut

3

Dnr KS-2017-649

Dpl 006

Sammanträdesdagar 2018

Kommunjurist Inger Modig Lind föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottets förslag

4 Dnr KS-2017-533 Dpl 900
Dnr SN-2017-132

Remissvar, betänkandet SOU 2017:21 Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre

---

S2017/02040/FST

Handling B

Utredningen har tagit fram ett förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen.

Remissen finns på <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2017/03/sou-201721/>

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast fredagen den 29 september 2017.

Socialnämndens beslut 2017-08-23

Yttrande antas och överlämnas till kommunstyrelsen. (Bilaga 4).

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

_____

Socialnämndens yttrande daterat 2017-08-23 föreligger.

Arbetsutskottets förslag

5 Dnr KS-2017-645 Dpl 414

Svensk Kärnbränslehantering AB angående tillstånd till hamnverksamhet vid Forsmarks hamn i Östhammars kommun, yttrande (Mål M 6009-16, mark- och miljödomstolen Nacka)

16-03598

Handling C ¹⁻²

Östhammars kommun har fått handlingar i ovanstående mål med tillfälle att yttra oss över innehållet i de handlingar som bifogats.

Yttrande ska vara skriftligt och ha kommit in till mark- och miljödomstolen **senast den 27 september 2017**. Beslut sänds digitalt som pdf till mmd.nacka.avdelning4@dom.se. Anstånd kan inte påräknas.

Som framgår i yttrandet från Mannheimer och Swartling har Östhammars kommun lämnat synpunkter på hamnverksamhet i Forsmark via målet (M-2011-1333) som gäller slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark och inte särskilt i rubricerade mål.

Strategienhetens skrivelse 2017-08-23 föreligger.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att Östhammars kommun översänder bilagda yttrande till mark- och miljödomstolen i Nacka.

Arbetsutskottets förslag

6

Dnr KS-2017-593

Dpl 901

Remissvar, Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050
TRN 2017-0052

Handling D

Utställningstid 27 juni – 3 november 2017

Remissen finns på www.rufs.se

Den regionala utvecklingsplanen uttrycker Stockholmsregionens samlade vilja, ger vägledning och pekar på den långsiktiga riktningen för vår region. Den ligger till grund för den fysiska planeringen och är en utgångspunkt för tillväxtarbetet i regionen de kommande åtta åren.

Synpunkter på planförslaget ska vara Stockholms läns landsting tillhanda senast 2017-11-03.

Strategienheten meddelar att Region Uppsala besvarar remissen (beslut i regionstyrelse 2017-10-24) med möjlighet för kommunerna i länet att komma med inspel.

Förslag till beslut

Östhammars kommun lämnar remisshandlingen utan erinran.

Arbetsutskottets förslag

7

Dnr KS-2017-51

Dpl 312

Alunda (FÖP), information

2016 antogs en ny kommuntäckande översiktsplan (ÖP) för Östhammars kommun. Där prioriteras bland annat en geografisk fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för Alunda som sedan följs av andra geografiska och tematiska fördjupningar. Det primära syftet med en fördjupning för en tätort är att underlätta arbetet i framtida planprocesser och som stöd vid samordningen av detaljplaner. Detta utkast till projektplan beskriver förutsättningarna och organisationen av fördjupningsarbetet. Vid ett antagande i kommunstyrelsen (KS) utgör projektplanen det officiella startskottet.

Översiktsplanerare Per Hedfors föredrar ärendet. Planhandläggare Matilda Svahn och chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-01-17

Projektplan inför fördjupning för Alunda antas.

En workshop genomförs i samband med kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2017-02-07.

Kommunstyrelsens beslut 2017-01-24

Kommunstyrelsen inleder arbetet med fördjupning av översiktsplan (FÖP) som får sin slutliga utformning i samband med workshop den 7 februari 2017.

Den slutliga projektplanen presenteras för kommunstyrelsen den 28 februari 2017.

Projektplan, reviderad 2017-02-01 inför fördjupning för Alunda föreligger.

Översiktsplanerare Per Hedfors leder workshopen. Planhandläggare Matilda Svahn, chef för strategienheten Marie Berggren och administratör Birgitta Bergström medverkar.

Workshopen är genomförd.

Översiktsplanerare Per Hedfors föredrar ärendet. Miljösakkunnig Camilla Andersson, översiktsplanerare Marie Nenzén och chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-21

Projektplanen inför fördjupning för Alunda antas med en förändrad tidsplan.

Samrådshandlingen behandlas på kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-02.

Kommunstyrelsens beslut 2017-02-28

Projektplanen inför fördjupning för Alunda antas i enlighet med föreslagen tidsplan.

Samrådshandlingen behandlas på kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-02.

Översiktsplanerare Per Hedfors föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets beslut 2017-04-04

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Samrådshandlingen behandlas i kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-05-16 och kommunstyrelsen 2017-05-30.

Översiktsplanerare Marie Nenzén föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2017-05-16

Arbetsutskottet har tagit del av informationen. Ärendet återkommer till arbetsutskottet 2017-06-20.

Arbetsutskottets beslut

8

Dnr KS-2017-36

Dpl 310

Remissvar, länsplan för regional transportinfrastruktur för Uppsala län 2018-2029

Handling E

Region Uppsala har tagit fram ett förslag till länsplan för regional infrastruktur 2018-2029 för Uppsala län. Regionala utvecklingsnämnden beslutade den 16 juni att sända förslaget på remiss.

Remisshandling finns

på <https://www.regionuppsala.se/Global/Regional%20utveckling/Infrastruktur/Infrastrukturplanering/LTP%202018-2029%20-%20remisshandling.pdf>

Strategienhetens skrivelse 2017-07-26 föreligger.

Arbetsutskottet förslag

9 Dnr KS-2017-115 Dpl 027

Deltagande i GMF, diskussion

Handling F

GMF är ett internationellt nätverk mellan kärnkraftskommuner.

En redovisning av verksamheten lämnas.

Arbetsutskottets beslut 2017-08-15

Ärendet utgår och tas upp på arbetsutskottets sammanträde 2017-08-29.

_____

Arbetsutskottets förslag

10

Dnr KS-2017-648

Dpl 901

Mervärdesavtalet, utsträckning av Mervärdesavtalets första period

Styrgruppen har beslutat sig för att period 1 fortsätter tills beslut om tillåtlighet för inkapslingsanläggningen och kärnbränsleförvaret fattats av Regeringen. Detta oavsett om de skapade värdena i Oskarshamns kommun blir större än 300 milj kr.

Styrgruppen har också fattat beslut om värdering av investeringsstöd enligt följande principer:

- Basen för beräkning av investeringsstöd är skapade jobb enligt värderingen kr 800.000/helårsarbete
- Antalet jobb och värdet av dessa beräknas och beslutas innan genomförd investering på basis av kalkyler som båda parter har tillgång till .
- Ett investeringsstöd får räknas upp utifrån värdena för skapade jobb maximalt fyra gånger beloppet. Värden över det får inte räknas.
- Ömsesidig vetoklausul. Endera part kan påkalla diskussion om stödet i det enskilda fallet för att öka transparensen.
- Överenskommelsen gäller från 19 juni 2017 och för båda perioderna av Mervärdesprogrammet.

Kommunstyrelsens förslag

11

Dnr KS-2017-328

Dpl 913

Svar på motion från Pär-Olov Olsson (M) angående översyn av tillväxtkontorets uppdrag

---

Handling G¹⁻⁴

Pär-Olov Olsson (M) har inkommit med en motion angående ”Översyn av Tillväxtkontorets uppdrag”.

Motionären yrkar att

- Tillväxtkontorets uppdrag förändras avseende näringslivsuppdraget så att den egna organisationen prioriteras till lägst femtio procent av kontorets resurser.
- Tillväxtkontoret ges ett tydligt uppdrag att öka förståelsen för företagarnas villkor i kommunens samtliga förvaltningar.
- kommundirektören i samråd med chefen för Tillväxtkontoret uppdras att se över kontorets uppdrag med utgångspunkt från de två att-satserna ovan.

Kommunfullmäktiges beslut 2017-04-25

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

_____

Tillväxtkontorets samt tekniska förvaltningens yttrande över motionen föreligger.

Arbetsutskottets förslag

12

Dnr

Dpl 531

Diskussion om tidpunkt för kommunfullmäktiges beslut gällande tillåtlighet för
slutförvar för använt kärnbränsle

Arbetsutskottets beslut

13

Dnr KS-2017-690

Dpl 670

Årets kulturkommun 2018, ansökan

Handling H

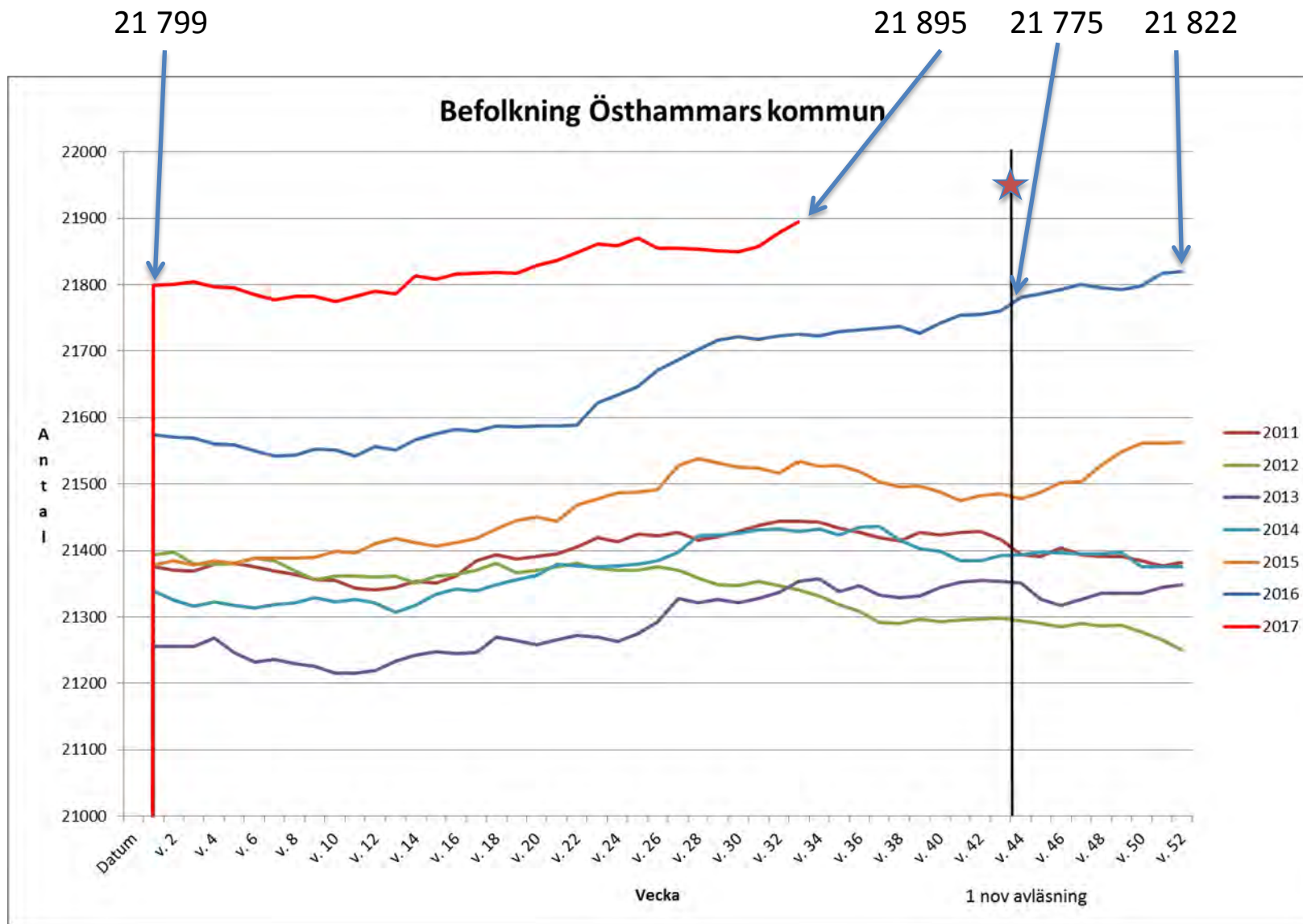
Vision utser 2018 års Kulturkommun. Visions medlemmar och enskilda kommuninvånare kan nominera Årets Kulturkommun. Sista dag för nominering är 2017-09-08.

Förslag till beslut

Ärendet överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för handläggning.

Arbetsutskottets beslut

Skatte- och bidragsprognos

2017 - 2021

Uppdaterad: 2017-04-20,27

SKL:s prognos: 2017-04-12, 2017-04-27

Antal invånare: 2017-04-18

21 836

Antal invånare	Budget/plan 2017	21 650	21 750		21 850	21 950	22 050
Antal invånare	Fastställt/prognos	21 775	21 950		22 250	22 550	22 850
	Fastställt		Prognos		Prognos	Prognos	Prognos
ÅR	2017	2018			2019	2020	2021
Eget skatteunderlag	47 246	48 445			50 161	51 744	53 952
Garanterat skatteunderlag	55 441	56 713			58 906	61 229	63 808
Underlag för inkomstutjämning	7 941	8 268			8 745	9 486	9 856
Kommunens skattesats	21,69	21,69			21,69	21,69	21,69
Länsviss skattesats	19,14	19,14			19,14	19,14	19,14
	MKR	MKR			MKR	MKR	MKR
Skatteinkomst före utjämning	1 024,8	1 050,8	2,0	1,0	1 088,0	1 122,3	1 170,2
Inkomstutjämning	152,0	158,3	3,9	15,6	167,4	181,6	188,7
Kostnadsutjämning	-19,0	-8,3	10,8	5,5	-8,4	-8,5	-8,6
Regleringsbidrag/avgift	-0,2	-4,0	-0,3	-0,5	-6,0	-8,4	-10,0
Eftersläpningseffekt	0,0	-1,6	-1,6	-1,6			
Fastighetsavgift	51,5	60,0	7,5	8,0	61,0	62,0	63,0
LSS utjämning	-22,8	-25,9	-3,0	-2,9	-26,3	-26,6	-27,0
SKATTER, BIDRAG OCH UTJÄMNING	1 186,2	1 229,2	19,4	25,0	1 275,7	1 322,4	1 376,2
Korrigerad slutavräkning 2016	1,8						
Slutavräkning 2017	-7,6						
SUMMA	1 180,5	1 229,2					
SKL:s prognos 2017-02-16	1 176,8	1 209,8			1 246,0	1 282,2	
DIFFERENS	3,6	19,4			29,7	40,2	1 376,2
Budget/plan KF 2016-11-15	1 171,3	1 204,2			1 243,3	1 279,1	
DIFFERENS	9,1	25,0			32,4	43,3	
Tot Budget/plan 161115 inkl del 10 mdr	1 182,3	1 215,2			1 255,6	1 292,6	
Inkl Ko's del av 10 mrdr ej i påsen ovan	1 186,0	1 235,1			1 279,8	1 324,8	

Preliminär resultatbudget 2018

	Budget 2017	Korr Intern ränta	Växling m förv	Avdrag Extra satsning 2017	Förändr enl plan	Tillägg under 2017	Uppräkn 2,5% lönekostn	Uppräkn 1,3% Övr netto	Ny in- köps- org. Växl	Förslag Extra fördeln	Budget 2018
Kommunstyrelse	-170 094	1 452	10 901	10 210	-3 011	-605	-1 484	-561	-600	-12 077	-165 869
Pott till fördelning	0							0		0	0
Ungas välmående	0									-1 000	-1 000
Utvecklings- och strukturfond	-1 800									-5 427	-7 227
varav Planpott	-500										-500
varav inkluderande arbetsmarknad	-1 000										-1 000
Kommunstyrelsens kontor	-119 701	362	11 231	8 810	-1 757	-605	-1 260	-691	-600	-5 050	-109 262
Politik	-7 778	7			-600	-605	-121	-38	3		-9 132
Stab	-10 983	201					-95	-91	10	-400	-11 358
Strategi	-6 690	4		2 250			-119	-25	3	-1 300	-5 877
Gem Överförmyndarnämnd	-1 558				-112		0	-20			-1 690
Gem Räddningstjänstnämnd	-22 940				-580		0	-298			-23 818
LVS Lednings- och verksamhetsstöd	-28 157	38		5 540	-465		-355	-127	-650	-2 150	-26 326
It-kontor	-12 210	21		1 020			-183	-64	7	-1 000	-12 409
Tillväxtkontor	-10 415	18					-163	0	6	-200	-10 754
EAS Enheten för arb. o sysselsättn.	-18 970	73	11 231				-226	-27	21		-7 898
Teknisk förvaltning	-48 593	1 090	-330	1 400	-1 254		-224	130		-600	-48 381
Bygg- och miljönämnd	-6 590	34			763		-215	149	4		-5 855
Kultur- och fritidsnämnd	-37 304	459	330		-2 125		-427	-266	31		-39 302
Barn- och Utbildningsnämnd	-521 945	3 143		1 900	-2 500		-8 642	-2 542	260	-6 398	-536 724
Socialnämnd	-414 810	1 845	-11 231		-5 000	-2 914	-9 297	-894	305	-4 771	-446 768
Pensioner mm mm	-25 561				-1 000			0			-26 561
Netto Internränta	23 632	-6 933									16 699
SUMMA DRIFTSKOSTNAD	-1 152 672	0	0	12 110	-12 873	-3 519	-20 066	-4 115	0	-23 246	-1 204 381
Skatter och bidrag	1 182 321				32 880	16 066				3 815	1 235 082
Räntor, netto	-6 000				-500	500					-6 000
ÅRETS RESULTAT	23 649	0	0	12 110	19 507	13 047	-20 066	-4 115	0	-19 431	24 701

Finansiellt resultatmål som uppnås

Finansiellt resultatmål: 2% av skatter och bidrag

2,0%

24 702

Korrigerig av internräntan från 2,5% till 1,75% i ram enligt budgetbeslut 2016-11-15. Vi följer SKL's rekommendationer om nivån på internräntan.

Under 2017 har ansvar och budget **växlat mellan förvaltningar** och här flyttas motsvarande belopp i ramarna. Från EAS till SN för interna och externa köp av platser Daglig verksamhet. Från KFN till Tekniska för övertagande av anläggningar.

Extra satsningar i budget 2017 till Attraktiv arbetsgivare, Socialt hållbar kommun, Digitaliserad kommun och Växande kommun. Delar av anslaget av engångskaraktär utan att det angavs vilka delar.

Förändring enl plan 2018 KF 2016-11-15

Politik: Budget för Allmänna val, **ÖFN och RTJN:** Budgettäckning för resp nämnd. **LVS:** Driftskostnad nytt HR-system, **Tek:** Driftskostnad 1,3 mnkr inv.objekt utan hyresintäkter, avdrag 50 tkr sista del av interna köp ÖD. **BMN:** Minskning tillfällig ramökning konsulter, avdrag 200 tkr sista del av interna köp ÖD. **KFN:** Helårseffekt Gimo simhall, Korr beräknad hyra Storbrunn. Satsning Ungas mötesplatser och fritid. **BUN:** Beräknad hyreshöjning Frösåkersskolan o ökat elevantal. **SN:** Volymökningar demografiska faktorer. **Pensioner:** Beräknat ökade kostnader. **Skatter o bidrag:** beräkning SKL prognos 2016-10-05. **Räntor, netto:** Ökade kostnad pga ökade investeringar

Tillägg under 2017: 500 tkr Extra val och 105 tkr gem nämnd för kunskapsstyrning och 2 914 tkr motsvarande post från tilläggsbudget 2017 för daglig verksamhet.

Ramuppräknig är förslaget att lönekostnaderna räknas upp med 2,5% och övriga nettokostnader räknas upp med 1,3% (motsvarar KPI-KS mars).

Växling ny inköpsorganisation 650 tkr till LVS finansieras genom växling av budget från förvaltningarna utifrån bruttokostnad exkl löner.

Förslag extra fördelning

Ungas välmående 1,0 mnkr särskild satsning inom BUN och SN med 500 tkr vardera.

Utvecklings- och strukturfonden Består ursprungligen av 1,8 mnkr här tillfälligt utökad med ytterligare 5,4 mnkr.

Dataskyddsbud Nytt lagkrav 2018, 400 tkr kommunens andel av tjänst som delas med Tierp.

Strategienheten Förstärkning 700 tkr 1,0 tjänst + konsulttid och 600 tkr 1,0 tjänst FÖP Växande kommun

LVS 650 tkr extra tjänst central inköpsorganisation, 675 tkr Förvaltningsledare HR-system, 675 tkr tjänst HR-strateg för ökat stöd Attraktiv arbetsgivare och 150 tkr indexuppräknings verksamhetssystem.

IT 1,0 mnkr extra förstärkning tjänster.

Tillväxt En tillfällig förstärkning under tre år med totalt 600 tkr för att utveckla intranätet, anslag 200 tkr per år.

Teknisk förvaltning 600 tkr tillfällig förstärkning förbättrad dokumentation gatunätets standard.

BUN för att uppnå en 3% ramuppräknings läggs ett tillägg med ca 4,4 mnkr som blir ramhöjande. Dessutom ett extra tillfälligt anslag på 2,0 mnkr för 2018.

SN för att uppnå en 3% ramuppräknings läggs ett tillägg med ca 2,8 mnkr som blir ramhöjande, där ingår drift av 10 LSS platser from 3:e tertialet. Dessutom ett extra tillfälligt anslag på 2,0 mnkr för 2018.

Skatter och bidrag En beräknad ökad befolkning på ytterligare 75 personer till 1 november.

Underlag för Flerårsplan resultatbudget 2019-2021

	2018	2019			2020			2021	
	Budget	Enl. plan	Förslag Rev.	Budget	Enl. plan	Förslag Rev.	Budget	Förslag Rev.	Budget
Kommunstyrelse	-165 869	-1 814	4 802	-161 881	-1 110	0	-162 991	200	-162 791
Pott till fördelning	0			0			0		0
Ungas välmående	-1 000								
Utvecklings- och strukturfond	-7 227		5 427	-1 800			-1 800		-1 800
Kommunstyrelsens kontor	-109 262	0	-1 225	-110 487	600	0	-109 887	200	-109 687
Politik	-9 132		500	-8 632	600		-8 032		-8 032
Stab	-11 358			-11 358			-11 358		-11 358
Strategi	-5 877			-5 877			-5 877		-5 877
Gem Överförmyndarnämnd	-1 690			-1 690			-1 690		-1 690
Gem Räddningstjänstnämnd	-23 818		-1 000	-24 818			-24 818		-24 818
LVS Lednings- och verksamhetsstöd	-26 326		-725	-27 051			-27 051		-27 051
It-kontor	-12 409			-12 409			-12 409		-12 409
Tillväxtkontor	-10 754			-10 754			-10 754	200	-10 554
EAS Enheten för arb. o sysselsättn.	-7 898			-7 898			-7 898		-7 898
Teknisk förvaltning	-48 381	-1 814	600	-49 595	-1 710		-51 305		-51 305
Bygg- och miljönämnd	-5 855			-5 855			-5 855		-5 855
Kultur- och fritidsnämnd	-39 302			-39 302			-39 302		-39 302
Barn- och Utbildningsnämnd	-536 724	-4 600	2 000	-539 324	-4 000		-543 324		-543 324
Socialnämnd	-446 768		-4 700	-451 468		-22 000	-473 468	-4 000	-477 468
Pensioner mm mm	-26 561	-1 000		-27 561	-1 000		-28 561	-1 000	-29 561
Netto Internränta	16 699			16 699			16 699		16 699
Uppräkning				-26 662			-54 083		-79 951
SUMMA	-1 204 381	-7 414	2 102	-1 235 355	-6 110	-22 000	-1 290 886	-4 800	-1 321 554
Skatter och bidrag	1 235 082	40 375	4 297	1 279 754	37 001	8 049	1 324 804	51 430	1 376 234
Räntor, netto	-6 000	-1 500		-7 500	-500		-8 000		-8 000
ÅRETS RESULTAT	24 701	31 461	6 399	36 899	30 391	-13 951	25 918	46 630	46 680
Diff mot 2% finansiellt resultatmål				11 304			-578		19 156
Finansiellt resultatmål: 2% av skatter och bidrag				25 595			26 496		27 525

Förändringar i flerårsplanen 2019-2021

Utvecklings- och strukturfonden **År 2019** 2018 års tillfälliga ökning på 5,4 mnkr tas bort.

Politik **År 2019** 500 tkr för extra val 2018 tas bort från ramen och **År 2020** 600 tkr för allmänna val tas bort från ramen

Gem räddningstjänstnämnd **År 2019** i.o.m ny brandstation i Gimo ökar kostnaden till nämnden.

LVS **År 2019** 475 tkr för ledningssystem och 250 tkr för indexuppräknings verksamhetssystem.

Teknisk förvaltning **År 2019** enligt plan 1,8 mnkr ökning driftskostnader pga ökade investeringar där kostnaden ej kan tas ut genom ökade hyresintäkter. 600 tkr tas bort från ramen för förbättrad dokumentation av gatunätets standard. **År 2020** enligt plan 1,7 mnkr ökning driftskostnader pga ökade investeringar där kostnaden ej kan tas ut genom ökade hyresintäkter.

BUN **År 2019** 4,0 mnkr ökade lokalkostnader Frösåkersskolan och 600 tkr bibehålla standard för fler elever i grundskolan, det tillfälliga anslaget på 2,0 mnkr 2018 tas bort från ramen 2019. **År 2020** 4,0 mnkr ökade lokalkostnader Frösåkersskolan.

SN **År 2019** 2,0 mnkr volymökningar, 2,0 mnkr attraktiv arbetsgivare, 2,7 mnkr helårseffekt driftkostnader 10 pl LSS, det tillfälliga anslaget på 2,0 mnkr 2018 tas bort från ramen 2019. **År 2020** 2,0 mnkr volymökningar, 2,0 mnkr attraktiv arbetsgivare och 18,0 mnkr 36 pl särskilt boende i Öregrund. **År 2021** 2,0 mnkr volymökningar, 2,0 mnkr attraktiv arbetsgivare.

Pensioner mm **År 2019 – 2021** Enligt plan ökad ram med en miljon per år

Skatter och bidrag **År 2019 – 2021** En beräknad ökad befolkning med 300 personer per år.

Investeringsbudget 2018 utifrån plan 2016-11-15

	Budget 2017	Förändr enl plan	+ Uppräkn - Nedräkn 2,5%	Förslag			Budget 2018
Kommunstyrelse	-158 750	-30 950	-3 400	-1 500	0	0	-194 600
Vision	-5 000	0	0	0			-5 000
Oförutsett	-2 000	0	0	0			-2 000
Kommunstyrelsens kontor	-13 650	4 050	0	-1 500	0	0	-11 100
Teknisk förvaltning	-138 100	-35 000	-3 400	0	0	0	-176 500
Bygg- och miljönämnd	-527	457	0				-70
Kultur- och fritidsnämnd	-2 500	0	0	0	0	0	-2 500
Barn- och Utbildningsnämnd	-4 000	-6 000	0	0	0	0	-10 000
Socialnämnd	-3 500	900	0	0	0	0	-2 600
Uppräkning			-1 600				-1 600
SUMMA	-169 277	-35 593	-5 000	-1 500	0	0	-211 370
Affärsverksamhet							
VA	-37 000	-7 500	0	44 500			0
Renhållning	-1 000	-1 000	0	0	0	0	-2 000
SUMMA	-207 277	-44 093	-5 000	43 000	0	0	-213 370

FPI Faktorprisindex för byggnader april 2017 var 2,4% index för flerbostadshus.

Investeringsbudget 2018 och plan 2019-2021 utifrån plan 2016-11-15

	2018	2019			2020			2021	
	Budget	Plan	Äskat	Förslag	Plan	Äskat	Förslag	Äskat	Förslag
Kommunstyrelse	-194 600	-90 700	-1 782	-92 482	-56 700	-22 000	-78 700	-136 700	-136 700
Vision	-5 000	-5 000	0	-5 000	-5 000	0	-5 000	-5 000	-5 000
Oförutsett	-2 000	-2 000	0	-2 000	-2 000	0	-2 000	-2 000	-2 000
Kommunstyrelsens kontor	-11 100	-7 600	0	-7 600	-7 600	0	-7 600	-7 600	-7 600
Teknisk förvaltning	-176 500	-76 100	-1 782	-77 882	-42 100	-22 000	-64 100	-122 100	-122 100
Bygg- och miljönämnd	-70	-200	0	-200	-200	0	-200	-200	-200
Kultur- och fritidsnämnd	-2 500	-2 500	0	-2 500	-2 500	0	-2 500	-2 500	-2 500
Barn- och Utbildningsnämnd	-10 000	-10 000	0	-10 000	-4 500	0	-4 500	-4 500	-4 500
Socialnämnd	-2 600	-2 700	0	-2 700	-2 300	0	-2 300	-2 300	-2 300
Uppräkning		-5 000		-5 000	-5 000		-5 000	-5 000	-5 000
SUMMA	-211 370	-111 100	-1 782	-112 882	-71 200	-22 000	-93 200	-151 200	-151 200
Affärsverksamhet				0			0		0
VA	0	-44 500	44 500	0	-39 500	39 500	0	-39 500	-39 500
Renhållning	-2 000	0	0	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	-213 370	-155 600	42 718	-112 882	-110 700	17 500	-93 200	-190 700	-151 200

Socialdepartementet
Dnr S2017/02040/FST

Yttrande över SOU 2017:21 Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre

Den äldre personen och vård och omsorg

Avsnittet ger en bakgrund till vad som formar förutsättningar för vård och omsorg för äldre personer. Där framgår att förslag om finansiering ligger utanför denna utrednings uppdrag, men att det är nödvändigt att ta hänsyn till detta när en långsiktig kvalitetsplan ska utarbetas. Östhammars kommun anser att det är absolut nödvändigt att kostnadsberäkningar görs för de olika förslagen i den Nationella kvalitetsplanen för vård och omsorg för äldre personer, innan beslut fattas.

God kompetensförsörjning

Avsnittet beskriver på ett bra sätt den nuvarande situationen. Kompetensförsörjning är det strategiskt viktigaste området för att höja kvaliteten och öka effektiviteten i vården och omsorgen om den äldre personen. De föreslagna insatserna är efterfrågade. Då planperioden beräknas till 16 år finns risk att viktiga föreslagna insatser inte kommer att genomföras i närtid. Förslagen över insatser för kompetensförsörjningen borde vara tidssatt och ansvariga tydliggjorda. Utbildning på gymnasie- och högskolenivå tillgodoser inte tillgången på yrkesutbildad personal idag. Plan för hur dessa viktiga insatser ska finansieras bör också tas fram.

Hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser

Avsnittet har det friska som utgångspunkt, och att äldres fysiska, sociala och psykiska hälsa optimeras. Äldre människor ska ta en aktiv del i samhället och få ett självständigt liv med god livskvalitet utan att diskrimineras på grund av sin ålder. Förslaget lyfter också fram mer samverkan med civilsamhället, vilket är positivt i det långsiktiga arbetet.

Mat och matlust har stor betydelse för livskvalitet och hälsa. Här föreslås ett speciellt uppdrag ges för att genomföra utbildningsinsatser gällande mat och måltider. Även åtgärder för att förbättra äldres psykiska hälsa, och stöd till äldre som har en riskkonsumtion av alkohol, som generellt varit ett eftersatta områden, lyfts fram i förslaget.

Sammanhållen vård och omsorg

Förslaget om gemensam samordnad journal mellan vårdgivaren är positivt och viktig förutsättning för det fortsatta samarbetet. Idag saknas de rättsliga förut-

sättningarna för en gemensam dokumentation i en vård- och omsorgsjournal. Även förslaget att Socialstyrelsen får ett uppdrag att kartlägga hemsjukvården för äldre personer i ordinärt boende är positivt. Översyn av läkarinsatser bör ingå i kartläggningen. Ersättning till vårdcentraler som gynnar hembesök hos äldre, samt ersättning som positivt uppmuntrar samverkan kring vårdplanering (SIP) bör också ge större möjlighet till god och säker vård i hemmet. Bra med tydliga krav på tillgången av professionella team. I region Uppsala är mobila team ännu inte fullt utbyggt i samtliga kommuner.

Anhöriga

Anhöriga har en central roll för äldre personer som behöver stöd och omsorg i sin vardag. Merparten av de anhörigas insatser syns inte i någon statistik och blir därför inte synliggjord. Avsnittet lyfter upp behovet av ökad kunskap och föreslår att regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp hur stödet till anhöriga som vårdar närstående fungerar. Där kommer ett jämställd- och jämlikhetsperspektiv särskilt beaktas.

Välfärdsteknik

Avsnittet om välfärdsteknik är väldigt passivt. Största delen av utredningen avser problematisering om etiska och juridiska frågeställningar. De exempel som nämn flitigast är GPS samt digital tillsyn vilket är väletablerade insatser redan idag.

Förslag om nytt lagförslag och lagändringar i syfte att underlätta användning av välfärdsteknik inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården uppfattas som positivt.

Boende för äldre personer

Avsnittet beskriver olika boendeformer och kommunernas ansvar att tillgodose behov av särskilt boende. Där föreslås att socialstyrelsen får i uppdrag att kartlägga om det finns skillnader i vad gäller riktlinjer och tillämpning för att bevilja bistånd till särskilt boende. Även omfattning av avslag som överklagas samt om beslut ändras av domstolarna och domstolarnas skäl till detta föreslås ingå i kartläggningen. Denna kartläggning kommer innebära ett omfattande arbete för socialstyrelsen. Troligen kommer detta inte leda till någon ökad tydlighet och stöd i hur kommunerna ska bevilja särskilt boende.

Flexibla former för handläggning och beslut om insatser till äldre personer

I rätt till bistånd ingår prövning av dels den enskildes behov och förmåga att klara sig, dels om behoven kan tillgodoses på annat sätt. I detta ligger att den enskilde måste utnyttja alla de möjligheter som står hen till förfogande innan rätt till bistånd inträder.

Kommunernas ansvar för servicetjänster bör förtydligas och begränsas. Många av de insatser som utförs i kommunal regi kan tillgodoses på annat sätt ex städ och tvätt, delar av digitaliseringen samt mat och varudistribution. Möjlighet till enkelheten och valfriheten avseende servicetjänster är redan införd i samband med att RUT beslutades.

Östhammars kommun ställer sig positiv till förslaget att pröva om det är mer ändamålsenligt att reglera äldreomsorgen i en egen lag.

Uppföljning

Avsnittet beskriver huvudmännens ansvar att bedriva god och säker vård, samt att kontrollera och följa upp att så sker. Inom speciella områden kan resultat mätas tex genom kvalitetsregistret Senior Alert. (förekomst av trycksår, fallskador, undernäring samt information om munhälsan). Öppna jämförelser, Kolada, Webbkollen och brukarundersökningar är också exempel på undersökningar med resultat som går att följa och förbättra.

Regionens/landstingets ansvar över läkemedelsgenomgångar har inte berörts som exempel. Kontinuerliga läkemedelsgenomgångar har en direkt påverkan på patienternas välmående och vårdpersonalens möjlighet att ge rätt stöd. Östhammars kommun är positiv till de förslag som föreslås i avsnittet. Det är viktigt att kunna jämföra kvaliteten inom socialtjänst och den hälso-och sjukvård som bedrivs i hela landet.

Socialnämnden

Yttrande över SOU 2017:21 Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden antar yttrandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Beslutsfattare/delegat: Kommunstyrelsen

Bakgrund

Regeringen beslutade den 25 juni 2015 att tillsätta en särskild utredare för att ta fram ett förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet med utredningen är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Östhammars kommun har blivit utsedd remisskommun för rubricerad SOU som en av 34 kommuner bland total 116 remissinstanser.

Sammanfattning av ärendet

Utredningen är omfattande och långsiktig vilket ska säkerställa föreslagna arbetssätt har positiv effekt för den äldre personens hälsa och välbefinnande. Utredaren föreslår att föreslagna satsning ska sträcka sig över 4 mandatperioder dvs under åren 2019–2034. Syftet med långsiktighet kan kort uttryckas som att kunna använda samhällets resurser på ett sådant sätt att det blir kvalitet i vården och omsorgen om den äldre personen utan att onödiga kostnader uppstår. Ett annat område som också lyfts fram är att vården och omsorgen om äldre personer ska vara jämställd och jämlik.

Delar av utredningen, ex god kompetensförsörjning är tydlig och ger förslag på inriktningar som säkerställer en höjning av kompetensen inom omvårdnadssektorn. Andra delar såsom välfärdsteknik mer problematiserar, främst då inom områdena etik samt juridik, och ger förslag på ytterligare utredningsuppdrag. Det är därför svårt att lämna generella synpunkter på materialet varför varje område i rapportens disposition behandlas var för sig. Inom ett områden kan dock en generell synpunkt lämnas. Det finns ingen tydlig förslag på hur föreslagna satsningar ska finansieras för baspersonalen.

Rapportens upplägg utgår ifrån följande disposition

- Vem är den äldre personen och dess behov vård och omsorg
- God kompetensförsörjning

- Hälsöfrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser
- Sammanhållen vård och omsorg
- Anhöriga
- Valfärdsteknik
- Boende för äldre personer
- Flexibla former för handläggning och beslut om insatser till äldre personer
- Uppföljning

Underlag¹

Förslag till yttrande, bifogas

SOU 2017:21 finns på regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/remisser/2017/06/remiss-sou-201721-las-mig-nationell-kvalitetsplan-for-var-d-och-omsorg-om-aldre/>

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, för beslut.

Slutligt yttrande skickas till Socialdepartementet.

---

¹ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se

Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

Svensk Kärnbränslehantering AB
angående **tillstånd till hamnverksamhet vid Forsmarks hamn i Östhammars kommun**

Ni får tillfälle att yttra er över innehållet i bifogade handlingar.

Ert yttrande ska vara skriftligt och ha kommit in till mark- och miljödomstolen **senast den 27 september 2017**. Anstånd kan inte påräknas. Domstolen tar gärna emot inlagor som inte är alltför omfattande via e-post i pdf-format. Om handlingen skickas via e-post behöver den inte samtidigt skickas på annat sätt. I yttrandet ska domstolens målnummer M 6009-16 anges.

Ann-Britt Storhannus
Telefon 08-561 656 40

Bifogade aktbilagor: 17 och 20

15 mars 2017

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4INKOM: 2017-03-15
MÅLNR: M 6009-16
AKTBIL: 17

Nacka tingsrätt

Mark- och miljödomstolen

BEMÖTANDE

Mål nr M 6009-16, angående ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till hamnverksamhet vid Forsmarks hamn, Forsmark, Östhammars kommun, Uppsala län

Mark- och miljödomstolens underrättelse per e-post den 2 mars 2017 återopas.

Svensk Kärnbränslehantering AB ("SKB") inkommer härmed med ett översiktligt bemötande av inkomna synpunkter på ansökan om tillstånd till hamnverksamhet i avsnitt A nedan. Vidare lämnar SKB i avsnitt B synpunkter på målets handläggning. Vad gäller specifika synpunkter i villkorsfrågorna avser SKB att återkomma med utförligare bemötanden i enlighet med vad som anförs i avsnitt B.

A. Tillåtlighets- och villkorsfrågor

A.1 Inkomna synpunkter

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (aktbil. 4) och Havs- och vattenmyndigheten (aktbil. 9) har avstått från att yttra sig. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (aktbil. 7) och Trafikverket (aktbil. 10) har lämnat ansökan utan erinran.

Synpunkter på ansökan har lämnats av Sjöfartsverket (aktbil. 6), Strålsäkerhetsmyndigheten (aktbil. 11), Transportstyrelsen (aktbil. 12), Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (aktbil. 13) samt Länsstyrelsen i Uppsala län (aktbil. 15).

A.2 MKB:n ska godkännas

Strålsäkerhetsmyndigheten har ansett att miljökonsekvensbeskrivningen ("MKB") kan godtas utifrån strålsäkerhetsaspekter. Övriga remissinstanser har inte framfört någon erinran mot att MKB:n godkänns.

SKB vidhåller att MKB:n ska godkännas.

A.3 Tillstånd ska meddelas

Samtliga remissinstanser har tillstyrkt eller lämnat utan erinran att tillstånd lämnas till den sökta hamnverksamheten.

SKB vidhåller tillståndsyrkandet.

A.4 Villkorsfrågor

Flera remissinstanser har påtalat behov av ytterligare villkor för hamnverksamheten. SKB har efter genomgång av förslagen konstaterat att merparten av föreslagna villkor och övriga lämnade synpunkter är möjliga att tillgodose, men noterar också att villkorsfrågorna till viss del rör frågor som bör hanteras i tillståndsprövningarna av Kärnbränsleförvaret respektive SFR. SKB anser också att handläggningen av villkorsfrågorna bör ta hänsyn till dessa prövningar, se avsnitt B nedan.

SKB ser därför inte att det i detta skede är lämpligt att utveckla sin inställning i de specifika villkorsfrågorna. SKB avser dock som framgår nedan återkomma till frågorna vid senare tillfälle.

B. Målets handläggning

B.1 Kopplingar till övriga mål

Den sökta hamnverksamheten utgör följdverksamhet till Kärnbränsleförvaret och SFR, vilka är föremål för tillståndsprövning hos domstolen i ”**KBS-3-målet**” (mål M 1333-11) och ”**SFR-målet**” (mål M 7062-14). Detta motiverar enligt SKB:s uppfattning att domstolen inte tar slutlig ställning till frågan om tillstånd till och villkor för hamnverksamheten förrän regeringen har fattat beslut om tillåtligheten av Kärnbränsleförvaret eller SFR-utbyggnaden. Detta överensstämmer med vad SKB anfört till domstolen i yttrande den 10 mars 2017 i KBS-3-målet.

Det finns ett geografiskt och miljömässigt samband mellan hamnverksamheten och SFR då dessa angränsar till varandra och temporärt kan ge upphov till kumulativ bullerpåverkan under utbyggnaden av SFR. Däremot är det geografiska sambandet mellan hamnverksamheten och Kärnbränsleförvaret svagt och det finns inte något miljömässigt samband av betydelse mellan verksamheterna.

Hamnverksamhetens miljöpåverkan och miljökonsekvenser ska prövas i detta mål ("hamnmålet"). Villkoren för hamnverksamheten kan exempelvis avse försiktighetsmått vid lastning och lossning, buller och dylikt. Prövningen av Kärnbränsleförvaret (i KBS-3-målet) och av SFR (i SFR-målet) ska innefatta en bedömning av miljömässigt relevanta följdverksamheter, exempelvis transporter till och från anläggningarna med lastbil eller fartyg. Bedömningen av dessa följdverksamheter görs som ett led i prövningen av om tillstånd kan ges i KBS-3-målet respektive SFR-målet.

Med anledning av vad som nämns i vissa remissyttranden angående transport av bentonit vill SKB erinra om att ansökan i hamnmålet är generell utformad såtillvida att den omfattar rätt att i hamnen hantera material och gods som motiveras av den kärntekniska verksamheten i Forsmark och därtill relaterad verksamhet. Frågor rörande transporter till och från Kärnbränsleförvaret och SFR bör emellertid behandlas inom ramen för KBS-3- respektive SFR-målet såsom t.ex. frågor rörande transporter av bergmassor hanteras i respektive mål.

Sammantaget finns det skäl att handlägga hamnmålet med hänsyn till den fortsatta handläggningen av KBS-3-målet respektive SFR-målet i enlighet med vad som anges nedan.

B.2 Den fortsatta handläggningen av hamnmålet

I enlighet med vad som anförts i yttrandet i KBS-3-målet den 10 mars 2017 förutser SKB en ordning där hamnverksamheten, i egenskap av följdverksamhet till Kärnbränsleförvaret, kan avhandlas vid huvudförhandling i KBS-3-målet och att hamnverksamheten därefter, i egenskap av följdverksamhet till SFR, kan avhandlas vid huvudförhandling i SFR-målet. SKB påkallar alltså inte en prövning av tillståndsansökan rörande hamnverksamheten förrän regeringen tillåtlighetsprövat KBS-3-målet eller SFR-utbyggnaden.

Med en sådan handläggning säkerställs att hamnmålet vid behov kan tillföras ytterligare relevant prövningsunderlag från respektive mål samt att eventuella synpunkter, relaterade till hamnverksamheten, som framförs i respektive mål kan beaktas inom ramen för detta mål. Förutsättningar skapas därmed också för mark- och miljödomstolen att i respektive mål föreskriva ändamålsenliga villkor som på ett eller annat sätt berör hamnverksamheten samt att företa en samlad bedömning av verksamheternas påverkan på omkringliggande Natura 2000-områden.

I KBS-3-målet avser SKB att till domstolen senast den 30 juni 2017 ge in en sammanställning av de åtaganden om skyddsåtgärder som SKB gjort i KBS-3-målet jämte en uppdaterad

villkorssammanställning. SKB avser att vid samma tidpunkt till domstolen ge in ett yttrande i hamnmålet där villkorsfrågor m.m. bemöts och en eventuell uppdaterad villkorssammanställning presenteras.

B.3 SKB:s förslag

Som framgår ovan avser SKB att senast den 30 juni 2017 skriftligen bemöta inkomna synpunkter på tillståndsansökan i fråga om villkor m.m. och i samband härmed redovisa eventuella kompletterande villkorsförslag.

SKB har i inlagan den 10 mars erbjudit sig att ta fram ett förslag till plan för huvudförhandlingen i KBS-3-målet. Denna plan kommer på lämpligt sätt att inbegripa de hamnrelaterade frågorna.

Stockholm den 15 mars 2017

Svensk Kärnbränslehantering AB, genom

Per Molander
(enligt fullmakt)

Martin Johansson
(enligt fullmakt)

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2017-06-30
MÅLNR: M 6009-16
AKTBIL: 20

BEMÖTANDE

Mål nr M 6009-16, angående ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till hamnverksamhet vid Forsmarks hamn, Forsmark, Östhammars kommun, Uppsala län

Svensk Kärnbränslehantering AB ("SKB") har i inlagan den 15 mars 2017 (aktbil. 17) berört tillåtlighetsfrågan och vissa frågor om målets handläggning. I inlagan åtog sig SKB att senast den 30 juni 2017 skriftligen bemöta inkomna yttranden vad avser villkor m.m.

SKB har tagit del av synpunkter från Sjöfartsverket (aktbil. 6), Strålsäkerhetsmyndigheten (aktbil. 11), Transportstyrelsen (aktbil. 12), Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning ("SNF/MKG") (aktbil. 13) samt Länsstyrelsen i Uppsala län (aktbil. 15).

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (aktbil. 7) och Trafikverket (aktbil. 10) har lämnat ansökan utan erinran. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (aktbil. 4) och Havs- och vattenmyndigheten (aktbil. 9) har avstått från att yttra sig.

Östhammars kommun har inte yttrat sig i målet. Kommunen har dock yttrat sig över den sökta hamnverksamheten i sitt remissyttrande i det hos domstolen anhängiggjorda målet om tillstånd till bl.a. Kärnbränsleförvaret (aktbil. 465 i domstolens mål M 1333-11, "KBS-3-målet"). SKB kommenterar nedan vad kommunen anfört i det yttrandet.

SKB anför följande.

A. Villkorsfrågor

I det följande bemöter SKB de villkorsrelaterade synpunkter som framförts i remissyttrandena.

A.1 Villkor avseende driften av hamnverksamheten

A.1.1 Transporter av radioaktivt material har företräde

Strålsäkerhetsmyndigheten har ansett att SKB ska säkerställa att utskeppning av bergmassor inte sker när m/s Sigrid anlöper hamnen.

SKB medger kravet och hänvisar till sid 7 i ansökan där det anges att utskeppning av bergmaterial inte får ske när m/s Sigrid anlöper hamnen.

A.1.2 Transporter av bentonit m.m.

Strålsäkerhetsmyndigheten har tolkat SKB:s ansökan så att den inte omfattar fartygstransporter av bentonit.

Östhammars kommun har ansett att även transporter av bentonit till Kärnbränsleförvaret bör utredas inom ramen för prövningen av den utökade hamnverksamheten och prövningen av Kärnbränsleförvaret.

SNF/MKG har ansett att det finns stora miljö- och bullervinster med att transporter av bentonit direkt till Forsmarks hamn i stället för Hargshamn.

SKB vill förtydliga att ansökan avser den hamnverksamhet som motiveras av den kärntekniska verksamheten i Forsmark och därtill relaterad verksamhet. När det gäller den hamnverksamhet som är relaterad till Kärnbränsleförvaret redovisas i ansökan transporter av kapslar med använt kärnbränsle, transporter av bergmassor och transporter av annat material som ett möjligt komplement och alternativ till vägtransporter. SKB har alltså inte uteslutit att bentonit kan komma att transporteras via hamnen i framtiden.

Den sökta hamnverksamheten är generell såtillvida att den omfattar en rätt att i hamnen hantera alla typer av material och gods som motiveras av den kärntekniska verksamheten i Forsmark. Det innebär att transporter till och från befintligt och utbyggt SFR, Kärnbränsleförvaret och Kärnkraftverket i Forsmark omfattas av ansökan. Det är hamnverksamheten och dess omfattning som prövas och inte i detalj vilka sjötransporter som kan bli aktuella. Ansökan omfattar ingen ombyggnad av hamnanläggningen eller muddring av farleden in till hamnen, vilket givetvis begränsar de praktiska möjligheterna att ta in olika typer av fartyg och att hantera olika typer av gods i hamnen.

Det är ett flertal faktorer som avgör om det finns förutsättningar att transportera bentonit till Kärnbränsleförvaret sjövägen. Frågan hänger samman med den övergripande transportlogistiken för bentonitlera och skulle kunna påverka förutsättningarna för Kärnbränsleförvarets strålsäkerhet efter förslutning. SKB anser därför att denna fråga bör hanteras inom ramen för KBS-3-målet.

A.1.3 Övriga villkor avseende driften

SNF/MKG har ansett att de villkor som SKB föreslagit är för generella och otillräckliga för den typen av hamnverksamhet som det är fråga om. SNF/MKG har anfört att villkoren bör omfatta hela hamnverksamheten och motsvara kravet på bästa möjliga och tillgängliga teknik. SNF/MKG har särskilt efterlyst ett villkor om elanslutning av fartyg i hamnen.

SKB ser för närvarande, med undantag för vad som särskilt anges i detta yttrande, ingen anledning att komplettera ansökan med förslag till ytterligare driftsrelaterade villkor för den sökta hamnverksamheten. SKB vill hänvisa till sid 8 i ansökan där det anges att hamnen har utrustning för elanslutning av fartyg när de ligger vid kaj och att och alla angörande fartyg kommer att erbjudas elanslutning. Förutom m/s Sigrid som är ansluten till landel när hon ligger vid kaj vid längre uppehåll, så råder SKB inte över huruvida angörande fartyg har försetts med utrustning för elanslutning vid kaj. Ett villkor som innebär att SKB endast får handla upp eller på annat sätt anlita fartyg som har utrustning för anslutning till landel skulle begränsa möjligheterna att transportera bort bergmassor sjövägen, eftersom de pråmar m.m. som används för sådana transporter kan sakna sådan utrustning. SKB kan därför inte godta ett villkor om att alla angörande fartyg ska vara anslutna till landel när de ligger vid kaj.

A.2 **Villkor avseende hamnverksamhetens miljöpåverkan**

A.2.1 Buller

Länsstyrelsen har framhållit att de bedömningar som gjorts gällande påverkan på fågellivet utgår från att ingen bulleralstrande verksamhet *etableras* under häckningssäsong och att innebörden av begreppen ”bulleralstrande arbeten” och ”häckningssäsong” behöver definieras. Även SNF/MKG har ansett att villkor behöver reglera arbetstid och drifttid med hänsyn till fågellivet.

SKB hänvisar till ansökningshandlingarna där de nyssnämnda begreppen förklaras. ”Bulleralstrande arbeten” i den sökta hamnverksamheten inbegriper a) lastning och lossning av bergmassor eller annat material på fartyg eller pråm, och b) transporter med bandtraktor och

hullastare inom hamnområdet i samband med lasting och lossning. Undantaget är lastning och lossning av radioaktivt material med m/s Sigrid som liksom idag förutsätts kunna ske året om (se Bilaga TB och MKB, avsnitt 7.1.2). Med begreppet ”häckningsperioden” menas perioden 1 april – 31 juli. Under denna period kommer bulleralstrande arbeten inte att etableras. SKB föreslår ett särskilt villkor härom, se avsnitt C nedan.

Länsstyrelsen har anfört att vägtrafikbuller skiljer sig från buller från hamnverksamhet eftersom trafikbuller längs större vägar är mer kontinuerligt och har en annan karaktär än plötsliga ljud vid lastning och stenkrossning osv. Det innebär en viss osäkerhet att använda resultat från studier på fåglar utmed vägar och att olika arter är olika störningskänsliga för buller. Länsstyrelsen har därför ansett att skyddsåtgärder för att minimera bullret från hamnverksamheten är motiverade.

SKB hänvisar till utförda utredningar (se bilaga TB och MKB, avsnitt 7.1 och 8) och till vad som anförs nedan under avsnitt A.2.2. SKB anser att den sökta hamnverksamheten endast kommer att beröra en mindre del av det område som utgör potentiella häckningsmiljöer för kuthäckande fågel och att den sökta hamnverksamheten därför bedöms medföra endast obetydliga negativa konsekvenser för naturmiljön. Hamnverksamheten omfattar inte stenkrossning.

SKB anser att det är möjligt att vidta olika typer av bullerbegränsande skyddsåtgärder om den faktiska hamnverksamheten kommer upp i en omfattning som motiverar sådana åtgärder. Som exempel på åtgärder som kan komma ifråga vid lastning av bergmaterial kan nämnas att lastutrymmet på fartyg eller pråmar kläs med gummimattor inför lastning, att ett tunt lager bergmaterial lämnas i lastutrymmet så att inte sten slår mot metall vid lastning, att man vid lastning använder en så kallad strumpa som omsluter det bergmaterial som faller från utlastaren ner mot lastutrymmet och att utlastarens läge justeras så att bergmaterialets fallhöjd begränsas.

A.2.2 Påverkan på vilda fåglar

Länsstyrelsen har påpekat att vilda fåglar är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845) och att det därför är viktigt att identifiera om det finns känsliga häckningsplatser eller andra betydelsefulla områden för vilda fåglar utanför Natura 2000-området Forsmarksbruk som riskerar att påverkas av hamnverksamheten på ett sätt som är förbjudet enligt artskyddsförordningen.

SKB utförde sommaren 2016 en inventering avseende sjöfåglar i området. Inventeringen omfattade även områden utanför de Natura 2000-områden som berörs av den sökta hamnverksamheten, bland annat Asphällsfjärden som omger hamnområdet. De fåglar som finns vid Asphällsfjärden utgör en mycket begränsad del av det totala antalet häckande fåglar i Forsmarks skärgård, vilket innebär att det relativt sett endast är ett fåtal häckande kustfåglar som skulle kunna påverkas av den sökta hamnverksamheten. Vid inventeringen konstaterades att det inte finns några särskilt värdefulla häckningsplatser som används regelbundet i närheten av hamnområdet. Vidare är de områden som riskerar att påverkas av bullernivåer över 45 dBA, när hamnverksamheten är som mest intensiv, belägna utanför de områden som bedömts vara mest värdefulla för häckande fåglar. Mot bakgrund av detta anser SKB att den sökta hamnverksamheten inte kommer att medföra några betydande negativa konsekvenser för vilda fåglar i områden utanför angivna Natura 2000-områden.

SKB har tagit del av en utredning angående hur färdigställandet av Helsingfors nya godshamn har påverkat fågellivet.¹ Den aktuella hamnen är avsevärt större än industrihamnen i Forsmark. Arbetena med att färdigställa hamnen i Helsingfors har pågått i 10 år och har inneburit att 90 hektar av havet har fyllts ut. Av studien framgår att populationstrenderna för de flesta fågelarter inte uppvisar någon avgörande skillnad mellan de häckningsområden som ligger närmast hamnen och farleden jämfört med mer avlägsna områden. Eftersom Helsingfors godshamn har utgjort ett hamnprojekt i större skala samt att populationstrender inte visat någon avgörande skillnad i påverkan bedömer SKB att undersökningen stödjer SKB:s bedömning. I detta sammanhang hänvisas även till de studier rörande påverkan på vilda fåglar som nämns i Bilaga TB och MKB, avsnitt 7.1.2.

A.3 Villkor avseende sjöfarten

Sjöfartsverket har framhållit att en ökning av fartygstrafiken kan leda till ett ökat behov av lotsning och att lotsningsresurserna måste anpassas därefter. Verket har även ansett att det samråd som etablerats mellan SKB och Sjöfartsverket rörande fartygstrafiken bör fortsätta och att SKB ska underrätta Sjöfartsverket när fartygsanlöpen ökar i antal.

SKB åtar sig att tillgodose Sjöfartsverkets synpunkter. Behovet av lotsningsresurser finns noterat i SKB:s kompetensförsörjningsplaner för Kärnbränsleförvaret och SFR-utbyggnad och

---

¹ Rauno A. Yrjölä, Jukka A. Rintala, Hannu Pietiäinen & V. Matti O. Luostarinen. 2016. Effects of harbour and ship channel construction on breeding Seabirds Effekter av hamn- och kanalkonstruktion på häckande sjöfåglar. ORNIS SVECICA 26:149–161, 2016.

SKB åtar sig att samråda om lotsningsresurser m.m. när SKB vet närmare vilka transporter som planeras och vilka fartyg som kommer att användas. Något särskilt villkor härom är inte påkallat.

Transportstyrelsen har anfört att storleken på de tänkta fartygen ligger inom de restriktioner som Sjöfartsverket fastställt för farleden och hamnen, men att restriktionerna bygger på trafik med m/s Sigrid som är ett specialtransportfartyg och därmed i stora delar är olik de bulkfartyg och pråmekipage som kan bli aktuella att använda för transport av bergmaterial. Transportstyrelsen har därför betonat att det bör säkerställas att farledernas förutsättningar och utformning är anpassade för de framtida fartygen. Transportstyrelsen har framfört vissa synpunkter på den redovisade riskbedömningen samt anfört att behovet av riskreducerande åtgärder till följd av den kommande fartygstrafiken bör lösas i dialog med Sjöfartsverket.

SKB har förståelse för Transportstyrelsens synpunkt att konsekvenserna vid en grundstötning kan vara långtgående. Transportstyrelsen synes samtidigt dela SKB:s bedömning att sannolikheten för att en grundstötning ska äga rum är liten. Ett första möte med Transportstyrelsen och Sjöfartsverket ägde nyligen rum i syfte att diskutera de synpunkter som framförts. Vid mötet uppfattade SKB att Transportstyrelsen och Sjöfartsverket inte ser något behov av ett villkor avseende riskreducerande åtgärder. SKB avser att lösa sådana frågor i dialog med berörda myndigheter.

B. Tillstånd enligt Natura 2000

I närheten av hamnområdet finns tre Natura 2000-områden: *Forsmarksbruk, Kallriga* och *Skaten-Rångsen*.

SKB vidhåller sin tidigare redovisade bedömning att den sökta hamnverksamheten inte kan befaras medföra någon betydande påverkan på något närliggande Natura 2000-område. Det innebär att den sökta hamnverksamheten inte aktualiserar behovet av särskilt tillstånd enligt Natura 2000-bestämmelserna. SKB har dock valt att framföra ett sådant tillståndsyrkande reservationsvis för det fall domstolen skulle göra en annan bedömning i frågan.

Länsstyrelsen har framhållit att utsläpp av kväve från tillfälliga bergupplag i hamnen innebär en påverkan som ger en kumulativ miljöeffekt och som därför behöver bedömas i ljuset av påverkan från Kärnbränsleförvaret och SFR-utbyggnaden. SKB uppfattar att SNF/MKG har anfört att detta utsläpp av kväve kräver Natura 2000-tillstånd.

SKB menar att den utlakning av kväve som kan ske när bergmassor hanteras, lastas och lossas inom ramen för den sökta hamnverksamheten rimligen bör vara av begränsad omfattning. SKB bedömer vidare att den eventuella kväveutlakning från hamnen som det skulle bli frågan om inte kan befaras påverka förhållandena i Natura 2000-områdena *Kallriga* och *Skaten-Rångsen* på ett betydande sätt. Som anförts ovan anser SKB att denna fråga inte bör avgöras av domstolen förrän regeringen fattat beslut rörande tillåtligheten av Kärnbränsleförvaret eller SFR-utbyggnaden.

SNF/MKG har ansett att hamnverksamheten riskerar att påverka omkringliggande områden genom buller, fartygsrörelser och utsläpp och att Natura 2000-tillstånd krävs eftersom det finns en sannolikhet för att hamnverksamheten kan få betydande konsekvenser för Natura 2000-områdena (prop. 2000/01:111 s. 68). När det gäller buller och påverkan på fågellivet har SNF/MKG hänvisat till MÖD:s avgörande rörande Risholmen i Göteborg den 14 oktober 2014 (i mål M 10231-13). I målet konstaterade domstolen att de bullernivåer (mellan 39-55 dBA), som den sökta verksamheten och dess följdverksamheter orsakade i ett Natura 2000-område, riskerade att medföra en påtaglig störning på de fåglar som avsågs att skyddas genom Natura 2000-förordnandet. Tillstånd enligt 7 kap. 28 b§ miljöbalken kunde därför inte ges.

SKB har tagit del av det återopade avgörandet och anser att förhållandena i Risholmen inte kan liknas vid de som kommer att gälla i Forsmark. På sid 14 i ansökan anges att bullret från hamnverksamheten inte beräknas överstiga 40 dBA i Natura 2000-området Forsmarksbruk. Decibel är ett logaritmiskt mått där en ökning med tre decibelenheter motsvarar en fördubbling av den fysikaliska, upplevda ljudstyrkan (se bl.a. prop. 2013/14:128 s. 19, Samordnad prövning av buller enligt miljöbalken och plan- och bygglagen). Den nivå om 55 dBA, som det var fråga om i Risholmen innebär således en betydligt högre störning är den som det är fråga om i målet.

SKB vidhåller att hamnverksamheten inte kan befaras medföra någon betydande bullerpåverkan på de intressen som avses skyddas i Natura 2000-området *Forsmarksbruk* och att tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken därför inte behövs. SKB uppfattar att Länsstyrelsen delar denna uppfattning.

De Natura 2000-frågor som aktualiseras i målet bör bedömas i ljuset av att domstolen förutsätts pröva tillståndsfrågan först efter det att regeringen fattat beslut om tillåtligheten av Kärnbränsleförvaret eller SFR-utbyggnaden. Först då bör målet tas till slutligt avgörande och då kan domstolen göra den ”slutliga, exakta och fullständiga bedömning” av den sökta hamnverksamhetens påverkan på Natura 2000-områden som EU-rätten kräver.

C. Förslag till villkor

Mot bakgrund av ovanstående föreslår SKB att följande villkor meddelas för den sökta hamnverksamheten.

Allmänt villkor

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad SKB uppgett eller åtagit sig i målet.

Buller

2. Buller från hamnverksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder i omgivningen än

Dagtid vardagar (06.00-18.00)	50 dBA
Nattetid (22.00–06.00)	40 dBA
Övrig tid	45 dBA

Ekvivalentvärdena ska baseras på de tidsperioder som anges i föregående stycke.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) vid närmaste bostäder får inte utföras nattetid (22.00–06.00).

Kontroll ska ske genom omgivningsmätning eller genom närfältsmätning i kombination med beräkning. Kontroll ska ske dels när transporterna av bergmassor inleds, dels vid större förändringar i verksamheten som kan påverka bullerförhållandena. Resultatet av kontrollerna ska redovisas till tillsynsmyndigheten. Därutöver ska kontroll ske i enlighet med kontrollprogram för hamnverksamheten.

Om kontroll visar att någon av bullernivåerna ovan överskrids, ska tillsynsmyndigheten underrättas och uppföljande kontroll utföras inom sex månader. Vid den uppföljande kontrollen får det aktuella värdet inte överskridas.

3. Bulleralstrande arbeten inom hamnområdet, innefattande lastning och lossning av bergmassor eller annat material på fartyg eller pråm, transporter med bandtraktor och hjullastare i samband med lastning och lossning eller andra liknande arbetsmoment, får inte etableras under perioden 1 april-31 juli.

Damning

4. SKB ska vidta åtgärder för att förebygga damning från verksamheten. Uppstår störningar i omgivningen till följd av damning ska motåtgärder vidtas efter samråd med tillsynsmyndigheten. Dammbindning ska ske med vatten eller med dammbindningsmedel som anmälts till och godkänts av tillsynsmyndigheten.

Övrigt

5. Utskeppning av bergmaterial får inte ske när radioaktivt material hanteras i hamnen.
6. Fartyg som angör hamnen ska erbjudas elanslutning.

Kontrollprogram

7. För verksamheten ska finnas kontrollprogram med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. SKB ska ge in ett förslag till kontrollprogram till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan åtgärder som omfattas av kontrollprogrammet vidtas.

Stockholm den 30 juni 2017

Svensk Kärnbränslehantering AB, genom

Per Molander
(enligt fullmakt)

Martin Johansson
(enligt fullmakt)

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

Svensk Kärnbränslehantering AB angående **tillstånd till hamnverksamhet vid Forsmarks hamn i Östhammars kommun**

Ert målnr M 6009-16

Mark- och miljödomstolen (MMD) har översänt handlingar för yttrande senast 27 september gällande tillstånd enligt miljöbalken till hamnverksamhet i Forsmark.

Till handlingen finns bifogat:

1. Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, Mannheimer Swartling
2. Teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning för hamnverksamhet i Forsmarks hamn, SKB

I ansökan har SKB yrkat att MMD lämnar tillstånd till SKB att bedriva verksamhet i enlighet med ansökan och att MKB:n som är bifogad godkänns.

För närvarande pågår två mål hos MMD som gäller hantering av radioaktivt avfall, Etablering av kärnbränsleförvar (Mål M 1333-11) samt Utbyggnad av SFR (Mål M 7062-14). Båda dessa mål har ett beroende till den hamn som finns idag i Forsmark för bla in- och utskeppning av radioaktivt material.

I processen gällande slutförvar har det utkristalliserats behov av att avlasta vägnätet från transporter om det istället går att nyttja sjövägen. Östhammars kommun har i den processen också avgett ett samrådsyttrande i augusti 2016 gällande hamnverksamheten.

SKB har valt att bryta ut hamnverksamheten och söka tillstånd för att möjliggöra alla framtida sjötransporter till och från Forsmarks hamn, inklusive transporter av radioaktivt och annat material till och från de båda anläggningarna liksom borttransport av bergmassor från båda anläggningarna.

Verksamheten idag omfattas av kärnkraftverkets tillstånd och trafikeras i huvudsak av m/s Sigrid med radioaktivt material och avfall till och från kärnkraftverket men också radioaktivt avfall till SFR.

Syftet med ansökan är att få till stånd ett samlat tillstånd till befintlig och framtida hamnverksamhet för de behov som kommer att föreligga för den kärntekniska verksamheten i Forsmark.

Östhammars kommun hade under samrådet ställt sig positiv till ett initiativ från SKB att söka tillstånd för att möjliggöra bergtransporter sjövägen. Kommunen framhöll också vikten av yrkande om hamnverksamhet skulle vara så generell att det möjliggör ett brett nyttjande av hamnen för flera kärntekniska verksamheter och etableringen av olika slutförvar.

Kommunen önskade förtydligande gällande den geografiska avgränsningen och hade synpunkter på bullerbeskrivningen.

Sedan ansökan lämnades in har kompletteringar lämnats in av SKB gällande utbyggnaden av SFR som till delar ändrat förutsättningarna. Bland annat genom att mindre bergmassor förväntas med anledning av att SKB valt bort en ny tillfartstunnel till förmån för segmentering av reaktortankar. Behovet av att spränga minskade med detta beslut.

Yttrande

Kommunen ser att viktiga synpunkter från samrådet tagits tillvara vilket är positivt.

De skyddsåtgärder som föreslås för att dels reducera det lågfrekventa bullret likväl som det momentana bullret vid lastning och lossning är angeläget och bör implementeras.

Likväl som ambitionen är att elansluta fartyg bör det vara tydligt angivet att fordon och maskiner som används i verksamheten ska följa de vid var tidpunkt gällande miljökrav som framgår av exempelvis Trafikverkets generella miljökrav eller liknande.

Trots de små riskerna som riskbedömningen gett vid handen saknar kommunen en beredskap för tillbud i anslutning till kaj av oljor eller något farligt ämne. Det bör framgå av ansökan med tillhörande MKB vilken beredskap/ skyddsåtgärder som företaget har på land för snabbt agera såväl i anslutning till kaj som en bit ut för att reducera risken för miljöpåverkan.

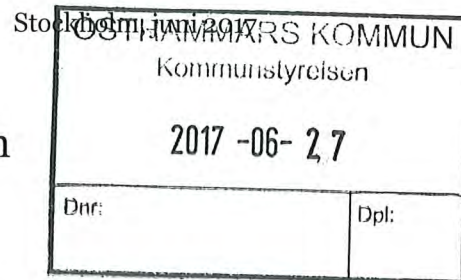
Ansökan bör även beskriva omhändertagande av avloppsvatten från fartyg i hamn och vilken påverkan det eventuellt har på avloppsreningsverket i Forsmark.

Delges:

mmd.nacka.avdelning4@dom.se

malin.wikström@front.law

SKB

Utställning av Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2050

Den regionala utvecklingsplanen uttrycker Stockholmsregionens samlade vilja, ger vägledning och pekar ut den långsiktiga riktningen för vår region. Den ligger till grund för den fysiska planeringen och är en utgångspunkt för tillväxtarbetet i regionen de kommande åtta åren.

Förra året var planen på samråd och vi fick en del tydliga besked från er. Vi har tagit till oss synpunkterna när vi tagit fram den här planen som vi nu ställer ut. Utställningen är den sista fasen i arbetet, då vi ska kvalitetssäkra planens innehåll men också diskutera hur vi ska arbeta för att uppnå målen. För det behöver vi era inspel.

Landstingets tillväxt- och regionplanenämnd beslutade den 8 juni att ställa ut planförslaget under perioden 27 juni–3 november 2017.

RUFSS-rummet

Under början av hösten kan du besöka RUFSS-rummet, där flera intressanta temamöten kopplade till RUFSS 2050 och regionens utveckling kommer anordnas. RUFSS-rummet finns på OpenLab vid KTH, Valhallavägen 79 i Stockholm. Du anmäler dig till mötena via www.rufs.se.

Remissen

Välkommen att skicka in synpunkter på planförslaget. Synpunkterna skickas elektroniskt till registrator.trf@sll.se både i word- och pdf-format. Ange diarienummer TRN 2017-0052.

Synpunkterna ska vara Stockholms läns landsting tillhanda senast den 3 november 2017. Remissvaren kommer att publiceras på www.rufs.se och synpunkter som kommit fram, samt vilka eventuella ändringar som synpunkterna har lett till, kommer att sammanställas i ett särskilt utlåtande.

Bilagor

Bilaga 1: Utställningsförslag; Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2050

Bilaga 2: Plankarta för Stockholms län 2050

Bilaga 3: Samlad konsekvensbeskrivning av RUFSS 2050

Bilaga 4: Sändlista remissinstanser

Mer information finns på www.rufs.se. Där kan du bland annat hitta mer och fördjupat underlag, ladda ner planförslaget elektroniskt och anmäla dig till de aktiviteter som pågår i RUFSS-rummet under utställningen. Där hittar du också kontaktuppgifter till de som arbetat med att ta fram planen.

Med vänliga hälsningar

Hanna Wiik
Förvaltningschef
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Stockholms läns landsting

Strategienheten
Marie Nenzén

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Remissvar gällande länsplan för regional transportinfrastruktur för Uppsala län 2018-2029

Region Uppsala har tagit fram ett förslag till länsplan för regional infrastruktur 2018-2029 för Uppsala län. Regionala utvecklingsnämnden beslutade den 16 juni att sända förslaget på remiss.

FÖRSLAG TILL YTTRANDE

Kommunen har besvarat följande frågor:

1. Anser ni att planens mål och inriktning är relevanta utifrån ert perspektiv respektive ur ett regionalt perspektiv?

Svar: I remisshandlingen anser kommunen att både förutsättningar för regionen samt de åtta målen främst speglar en utblick från Uppsala kommun. Trots att länet som helhet har hög tillväxt finns det stora inomregionala skillnader när det gäller förutsättningar för tillväxt och utveckling. Dessa skillnader bör åskådliggöras tydligare för att sedan kunna hanteras och därmed skapa bättre förutsättningar för regionen.

*Östhammars kommun anser vidare att mål och inriktning tydligare ska belysa vikten av transportsystemets roll i att skapa förutsättningar för att **öka samspelet inom regionen** och motverka regionala obalanser. Kommunen anser att målet med "ett tillgängligt och inkluderande transportsystem" kan utvecklas till att även tydligare inkludera mål och strategier om att skapa balans inom regionen.*

*Enligt kommunen bör det i mål 7 läggas till att **säkerheten** också är viktig i samband med godstransporter.*

*Enligt kommunen bör det i mål 8 läggas till att **hållbarhet** är viktigt i samband med bostadsbyggande kopplat till transportsystemet.*

*Kommunen saknar en tydlig koppling till regeringens direktiv om **ett inkluderande samhälle** samt direktivet om **digitalisering**.*

Kommunens saknar statistik och reflektion av den arbetspendling som sker i länet.

2. I kapitel fyra redogörs för regionalt prioriterade brister per stråk. Delar ni prioriteringarna utifrån ert perspektiv respektive ur ett regionalt perspektiv?

*Svar: Väg 288 är Östhammars kommuns viktigaste koppling till storstadsregionen och Uppsala. Väg 288 är också en viktig koppling för hela länets möjlighet att nå den attraktiva kusten. Det finns ingen spårbunden trafik i Östhammars kommun och för att skapa **förutsättningar** för samspel och regional balans inom länet är vägsträckan oerhört viktig.*

Väg 288 har en avgörande roll och styrka för kommunmedborgarnas rörlighet i regionen. Med en fullt utbyggd sträcka strävar regionen mot målet om att nå fler arbetsplatser inom 60 min.

Enligt prognoser ökar godstransporter i framtiden och genom en fullt utbyggd väg (288 är en primär väg för transport av farligt gods och en länk till Hargshamn) bidrar detta till att skapa goda förutsättningar för framtiden.

***Enligt regeringens direktiv** är det viktigt att bidra till bättre förutsättningar för bostadsbyggande. Uppsala kommun, som har hög tillväxt, bygger en ny stadsdel i Gränby och har ett **utvecklingsstråk längs 288 mot Lindbacken**. Östhammars kommun bidrar gärna till den utvecklingen genom att länka samman detta utvecklingsstråk med Östhammars kommuns visioner och på så vis **stärka regionen med fler bostäder längs hela väg 288**.*

3. I planen fördelas medel till olika typer av åtgärder och åtgärdsområden. Utifrån de prioriteringar som redogörs för, tror ni att planen kommer att bidra till de mål som definieras i kapitel 2?

Svar: Kommunen anser att målen i sig är otydliga (se svar på fråga 1). I övrigt anser kommunen att planen kommer att bidra till de uppsatta målen.

4. Hur anser ni att planen påverkar möjligheten till ett ökat bostadsbyggande?

Svar: Kommunen anser att de investeringar som görs i transportsystemet kan bidra till att öka tillgängligheten och möjligheten att nå fler arbetsplatser. Kommunen anser att planen kan bidra till bostadsbyggande genom att satsa på viktiga regionala stråk som knyter samman regionen och möjliggör bostadsbyggande utmed dessa stråk.

ÖVRIGA SYNPUNKTER FRÅN ÖSTHAMMARS KOMMUN (PER: fundera på om du tycker att dessa punkter finns med. Nedan punkter är bara stödord till funderingar, inte utvecklat.):

- Jämställdhet/jämlikhet? Barnperspektiv. Genomsyra
- Pendling (mer plats i LTP)?

- Mer om bostadsmarkanden då detta prioriteras av regeringen, kopplat till pendlingsmöjligheter. Se hela länet.
- Inget om hur länet gränsar till Finland också. Möjligheter med tanke på prognoser om mer godstrafik i framtiden.
- Perspektiv närhet till kusten och möjligheter
- Miljö, natur, värden? Landskap?

BAKGRUND

Länstransportplanen görs på uppdrag av staten och är en del av den långsiktiga ekonomiska planeringen för transportinfrastruktur, tillsammans med Trafikverkets nationella plan. Region Uppsala har uppdraget för Uppsala län och i sitt direktiv har regeringen givit Uppsala län en planeringsram på 1 657 miljoner kronor för perioden 2018–2029, vilket är den största ramen utanför storstadslänen.

Fokus ligger på att stärka och utveckla ett hållbart transportsystem med ökande andelar transporter med kollektivtrafik, gång och cykel samt förbättrad tillgänglighet till viktiga målpunkter såväl inom som utom länet. Åtgärder som bidrar till ett ökat bostadsbyggande är också viktigt.

I remissförslaget finns bland annat en utbyggnad och därmed slutförande av väg 288 Gimo–Börstil.

För att åtgärda utpekade brister där planeringen ännu inte påbörjats avsätts 362 miljoner kronor.

För mindre åtgärder som bedöms kosta under 25 miljoner kronor avsätts sammanlagt drygt 530 miljoner kronor. Sammantaget ska åtgärderna bidra till ett mer effektivt och attraktivt resande från dörr–till–dörr, så kallat hela-resan-perspektiv.

10 miljoner kronor avsätts också till så kallade steg 1- och 2-åtgärder. Åtgärder som syftar till att förändra människors användning av transportsystemet.

Förslaget till länstransportplan innehåller åtta mål fördelade i tre kategorier, ett hållbart transportsystem, ett tillgängligt och inkluderande transportsystem samt mål om ökat bostadsbyggande (se nedan):

	MÅL	STRATEGISK INRIKTNING
Ett hållbart transportsystem		
1	bidra till att antalet resor med kollektivtrafik fördubblas till år 2020 och kollektivtrafikens marknadsandel av motoriserade resor fördubblas till år 2030. (Bas: år 2006)	Arbeta för kortare restider med kollektivtrafik, särskilt längs de stora stråken.
2	bidra till att andelen kombinationsresor kollektivtrafik-cykel fördubblas till år 2030 jämfört med 2016.	Bytet mellan olika transportmedel i resan mellan start och mål upplevs snabb och effektiv ur ett hela-resan-perspektiv.
3	bidra till att cykeltrafikens färdmedelsandel ökar med tio procentenheter till år 2030 jämfört med 2016	Underlätta kommunal, mellankommunal och regional infrastrukturplanering.
4	bidra till att utsläppen av växthusgaser minskar med minst 40 procent till år 2020 jämfört med år 1990. Till 2040 ska utsläppen vara minst 80 procent lägre än år 1990 i enlighet med miljömålsberedningens slutförslag. (Bas: 2,38 miljoner ton CO ₂ -ekvivalenter år 1990). Fram till år 2030 ska utsläppen för inrikes transporter vara minst 70 procent lägre jämfört med 2010 års nivå. (Bas: 0,888 miljarder ton år 2010).	Arbeta med ökad andel hållbara transporter, dvs gång, cykel och kollektivtrafik utifrån fyrstegsprincipen.
Ett tillgängligt och inkluderande transportsystem		
5	bidra till att den regionala och storregionala tillgängligheten ökar, och att upp till 1 000 000 arbetsplatser nås med kollektivtrafik inom 60 minuter från länets prioriterade stråk,	Förbättrad tillgänglighet, särskilt med kollektivtrafik, till viktiga målpunkter såväl inom som utanför länet bidrar till kortare restider.
6	bidra till att bibehålla det statliga vägnätets funktion och tillgängliggöra kollektivtrafikens bytespunkter.	Samverkan sker mellan nationella, regionala och lokala aktörer för ett effektivt genomförande av investeringar i transportsystemet.
7	bidra till effektiva och hållbara godstransporter till, från, genom och inom Uppsala län	Delta i framtagandet av en storregional godsstrategi inom ramen för En bättre sats-samarbetet.
Ett ökat bostadsbyggande		
8	bidra till förbättrade förutsättningar för ökat bostadsbyggande	Förbättrad tillgänglighet, särskilt med kollektivtrafik, till viktiga målpunkter såväl inom som utanför länet bidrar till förbättrade förutsättningar för bostadsbyggande.

Figur 2. Mål och strategisk inriktning för länstransportplan 2018–2029.

Till
KSau

Deltagande i GMF:s verksamhet genom KSO

Bakgrund

KSO – Kärnkraftskommunernas samarbetsorganisation där de fem kärnkraftskommunerna Östhammar, Oskarshamn, Nyköping, Varberg och Kävlinge ingår har varit medlemmar i GMF – Group of Municipalities with nuclear Facilities sedan ett antal år tillbaka.

GMF bildades 1993 av ett antal kommuner som låg nära kärntekniska anläggningar som ville samarbeta för att stärka den lokala nivån gentemot EU i beslut som kan påverka dem och invånarna.

De ville också att europeiska kärnkraftskommuner skulle vara delaktiga i olika EU-forum och beslutsprocesser. Kunskaps- och erfarenhetsutbyten mellan europeiska kommuner, projektsamarbeten och regelbundna möten var/är också viktiga frågor för organisationen.

Idag är 168 kommuner från 14 EU-länder medlemmar i GMF. Merparten av dessa kommuner kommer från Spanien och Ungern.

Verksamhet

GMF har ett årsmöte (General assembly) varje år i olika medlemsländer som kombineras med studiebesök vid kärntekniska anläggningar och seminarier/föreläsningar. De ordnar också ett årligt möte i något land där man gör studiebesök och har seminarier/föreläsningar i olika aktuella frågor. Senaste mötet var i Forsmark juni 2016.

GMF deltar också regelbundet i EU-kommissionens forum för energifrågor – ENEF – European Nuclear and Energy Forum.

GMF deltar också emellanåt i olika projekt kopplat till kärntekniskt verksamhet och frågor kring förvar av låg- medel- och högaktivt avfall.

En del av GMF:s verksamhet är också det initiativ som Östhammars kommun har tagit att bilda ett nätverk för kommuner inom EU som har ett förvar eller som befinner sig i en process att få anläggningar för förvar av låg- medel- eller högaktivt avfall. Nätverket som är en del av GMF bildades i april 2014 i Bryssel och heter ENWD – European Local Network of Radioactive Waste Dialogue.

GMF:s ekonomi och administration

GMF:s verksamhet finansieras genom medlemsavgifter från kommunerna och organisationerna för kärnkraftskommunerna. KSO betalar 250.000:-/år uppdelat på 50.000:-/kommun. Budgeten omsluter ca 4 miljoner SEK årligen varav den spanska kommunorganisationen för kärnkraftskommuner AMAC bidrar med drygt 30 % av budgeten.

GMF har ett kansli i Madrid med 3 anställda varav en Generalsekreterare. Drygt 55 % av budgeten går till personalkostnader och 42% till resor och boende i samband med möten och konferenser.

Tankar kring deltagandet i GMF från deltagande politiker

Bland de politiska representanterna som deltagit i GMF:s verksamhet är erfarenheterna att de studiebesök som gjorts på de kärntekniska anläggningarna har varit intressanta och givande. Erfarenhetsutbytet har också varit positivt men det finns en känsla av att vi delar med oss mycket av information kring våra processer och inte får så mycket kunskap tillbaka. Samtidigt ger det kunskaper att ta del av andra länders situation.

I princip har organisationen haft samma ledning av personer på den politiska nivån sen den bildades.

Man tycker att samarbetet över tid genererat utbyte av erfarenheter och kontakter, främst till EU-kommissionen och till EU-parlamentet. Tillsammans med medlemmarna har en "Roadmap" för hantering av använt radioaktivt material tagits fram. där representanter från Östhammar deltagit.

Frågor som medlemmar haft svårt att lyfta på nationell nivå har man också arbetat med. Alla länder har inte samma möjligheter som vi i Sverige till kontakt på nationell nivå.

Utbyte och deltagande i olika möten, seminarier i olika medlemsländer har också haft betydelse för arbetet inom GMF. Även möten med övriga länder med kärnteknisk verksamhet har ägt rum efter jordbävningen i Japan.

Genom GMF förmedlas information om planerade åtgärder, samarbeten och annan viktig information till sina medlemmar. Viktig information från IAEA med flera tex. nyhetsbrev skicks regelbundet om aktuell forskning, utveckling och förbättringar inom olika områden. Alla länder med kärnteknisk verksamhet belyses och förmedlas till övriga medlemmar. Det är viktig information från tex Kuwait, Ryssland, Kina, Turkiet, Japan, Ukraina, UK, USA etc.

Bilaga

Summary of GMF activities 2015

Summary of GMF activities Oct 2014- Oct 2015

Place and date	Meeting / Seminar	Participation of GMF / AMPHO521
<p>October 22-23, 2014</p> <p>Amsterdam (Netherlands).</p>	<p>First Open Seminar of the E-TRACK Advisory Group</p> 	<p>The 'Energy – Transparency Centre of Knowledge' (E-TRACK) is a joint initiative agreed between the Directorate-General for Energy (DG ENER) and the Joint Research Centre (JRC) of the European Commission (EC) for the promotion of public participation in the implementation of energy policies. The objective of E-TRACK is to become a central point of reference for collecting and sharing information on practices of public participation in energy policy implementation across the EU. Public participation means the involvement of stakeholders in the decision-making processes that affect their interests or in which they are interested.</p> <p>In the framework of the E-TRACK pilot project on public participation in RWM, an Open Seminar took place in Amsterdam on 23rd October 2014 with the following title: 'The role of public participation in radioactive waste management and other sectors - Lessons learnt from research and practice'. The Seminar brought together about 70 people who shared knowledge and experience of public participation in decision-making from both the radioactive waste management field and non-nuclear fields.</p> <p>GMF was represented by the President, Mr. Roland Palmqvist, the Mayor of Östhammar, Jacob Spangenberg and the Secretary General, Mariano Vila d'Abadal.</p>
<p>February 2-3, 2015</p> <p>Luxembourg (Luxembourg)</p>	<p>GMF Meeting with the European Commission</p> 	<p>The meeting was celebrated between GMF and the European Commission in order to establish a permanent communication with the European Commission and concrete structured stakeholder dialogues to broaden the discussion basis.</p> <p>The objective was to exchange information and know its position about the nuclear energy and the future of the European Nuclear Energy Forum (ENEF).</p> <p>European Commission was represented by Mr. Maurizio Boella, Mr. Jean Claude Venchiarutti and Mrs. Paula Alexandra. Boteanu, members of nuclear energy, nuclear waste and decommissioning department, and GMF was represented by the President Mr. Roland Palmqvist and the Secretary General, Mariano Vila d'Abadal.</p>

<p>March 25-26, 2015</p> <p>Amsterdam (Netherlands).</p>	<p>E-TRACK Advisory Group</p> 	<p>The periodic meeting of the Energy – Transparency Centre of Knowledge (E-TRACK) Advisory Group, was attended by the representatives of all European Organizations in order to establish the lines of action for this program, which has the role to provide suggestions and guidance.</p> <p>GMF was represented by the Mayor of Östhammar, Jacob Spangenberg and the Secretary General, Mariano Vila d’Abadal.</p>
<p>April 14, 2015</p> <p>Brussels (Belgium)</p>	<p>ENWD</p> <p>ENWD municipalities assessment on participation practices</p> 	<p>The Network of ENWD (European Local Network of radioactive Waste Dialogue) was hold in order to take a close look at Socioeconomic impact in waste radioactive management issues.</p> <p>There was a close work with E-Track in order to jointly assess participation practices from the point of view of local elected representatives who are particularly concerned with establishing a dialogue around radioactive waste in their areas.</p> <p>For this, the conclusions of the GMF project ‘Local Competence Building and Public Information in European Nuclear Territories’ were taken. This project resulted in a set of ten recommendations arising from the local level and focusing on good governance in nuclear territories.</p> <p>Gianluca Ferraro from JRC, and Meritxell Martell from Merience, analyzed the indicators which demonstrate that there is public participation in the implementation of radioactive waste management policies: what it takes to have a good participation, and the indicators to demonstrate it.</p> <p>Representatives of Belgium, Slovakia, Spain and Sweden assisted to the event, and GMF was represented by the President Mr. Roland Palmqvist and the Secretary General and Mariano Vila d’Abadal.</p>
<p>May 26-27, 2015</p> <p>Prague (Czech Republic)</p>	<p>ENEF Plenary Meeting</p> 	<p>The European Nuclear Energy Forum - ENEF organised a new Plenary meeting, held in Prague, were several presentations were discussed. During these Plenary meetings the disappearance of the working groups and the intention of the Commission to change the work system were found.</p> <p>GMF was represented by The mayors of Kalna nad Hronom, Mr. Ladislav Ehn, Dukovany, Mr. Miroslav Kristal, Dukovany, Mr. Vladimir Cerny, and the Secretary General, Mr. Mariano Vila d’Abadał.</p>

<p>June 2-3, 2015 Paks (Hungary)</p>	<p>GMF Conference "Nuclear Energy as a Real Option for Future and Stakeholder Engagement"</p> 	<p>The Seminar named "Nuclear Energy as a Real Option for Future and Stakeholder Engagement", held in Paks, was organized by GMF with the participation of TEIT, TETT and NYMTITt in order to know the Hungarian reality in terms of nuclear energy and Radioactive Waste management. The Seminar was attended by the representatives of Hungary municipal organizations and local state holders.</p> <p>Two technical visits were hold; the first one at Paks' Nuclear power Plant, with the special visit at the Interim storage for Spent Fuel, and the second one at the Low and Medium level underground Disposal in Bataapati.</p> <p>Representatives of 8 countries assisted to the event.</p>
<p>September 7, 2015 Brussels (Belgium)</p>		<p>GMF, represented by the Secretary General, Mariano Vila d'Abadal, was present in the workshop organized by EESC named "Public Participation in the area of Radioactive Waste Management".</p> <p>The workshop brought together about 50 representatives of national/subnational authorities and agencies, Civil society (municipalities, NGOs) and nuclear industry as well as other key stakeholders.</p>

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -04- 04	
Dnr: KS-2017-328	Dpl: 913

MOTION
2017-03-29

Motion "Översyn av Tillväxtkontorets uppdrag"

Östhammars kommun tappar i näringslivsranking trots ett engagerat arbete från Tillväxtkontorets chef och personal. Moderaterna har med utgångspunkt från detta konstaterat att det behöver göras ett omtag beträffande Tillväxtkontorets uppdrag.

Idag bedrivs ett utåtriktat arbete med många kontakter med kommunens näringsidkare. Vid dessa träffar informeras företagarna om deras stora betydelse för kommunens utveckling. Företagarna försäkras om kommunens stöd där det är möjligt. Detta arbetsätt ger företagarna en förhoppning om att kommunen tar deras utmaningar på allvar.

Moderaterna anser att ett förbättrat företagsklimat förutsätter att kommunen i sin myndighetsutövning och förhållningsätt möter de utfästelser vi förmedlar.

Tillväxtkontorets uppdrag är idag i det närmaste hundra procentigt utåtriktat medan problemet med den dåliga rankingen sannolikt finns inom kommunens egna organisation.

Moderaterna konstaterar att om kommunen menar allvar med att vilja förbättra företagarnas villkor måste vi börja i den egna organisationen. Tillväxtkontoret måste flytta fokus till kommunens egna organisation.

Moderaterna yrkar

- att Tillväxtkontorets uppdrag förändras avseende näringslivsuppdraget så att den egna organisationen prioriteras till lägst femtio procent av kontorets resurser.
- att Tillväxtkontoret ges ett tydligt uppdrag att öka förståelsen för företagarnas villkor i kommunens samtliga förvaltningar.
- att kommundirektören i samråd med chefen för Tillväxtkontoret uppdras att se över kontorets uppdrag med utgångspunkt från de två att-satserna ovan.

Pär-Olov Olsson
Gruppledare (M)

Kommunstyrelsen
KS – 2017 - 328
Svar på Motion Tillväxt

Motion "Översyn av Tillväxtkontorets uppdrag"

Moderaterna motionerade tidigare i år om att Tillväxtkontorets uppdrag både ska förändras och förtydligas. Kommundirektören och chefen för Tillväxtkontoret skall enligt samma motion "se över kontorets uppdrag".

Av motionen framgår även att större prioritet borde läggas på kommunens interna utvecklingsarbete med syfte att utveckla företagsklimatet.

Andemeningen och strategin som lyser igenom i motionen känns både välgrundad och också i linje med den planerade verksamheten. Samtidigt är det viktigt att understryka att Företagsklimatet bara till en begränsad del, påverkas av Tillväxtkontorets insatser.

Vi mäter företagsklimat på lite olika sätt i Östhammars kommun. Lite förenklat kan vi säga att vi mäter företagsklimatet utifrån:

- Hur många nya företag som startas (Nyföretagarbarometern)
- Hur pass nöjda våra företagskunder är med sina myndighetskontakter (NKI), samt
- Hur attityderna till företagande uppfattas (Sv Näringslivs företagsklimatranking)

Till del påverkas dessa indikatorer av kommunens interna arbete.

Därför är målmedvetenhet och tempo i kommunens interna insatser prioriterade (se Yttrande till Dnr KS-2017-111).

Jag ställer mig även bakom en organisatorisk översyn med målet att ytterligare förstärka angelägenhet att stärka företagsklimatet.

Ulf Andersson, chef Tillväxtkontoret

Yttrande med anledning av

Ärende: Motion, Kommunens service och regeltillämpning

Bakgrund

Den 4 oktober 2016 fattade Östhammars kommun (KS) beslut om ett "samlat arbete för att utveckla NKI" i gentemot företag i kommunens myndighetsutövning.

Beslutet tog sin utgångspunkt i resultatet av mätningarna, som genomfördes av de myndighetskontakter företag haft med Östhammars kommun under 2015. Resultatet pekade i en oönskad riktning och de beslutade insatserna hade tagits fram i en gemensam workshop mellan lokalt näringsliv, myndighetsförvaltning och berörda förtroendevalda från både kommunstyrelsen och bygg- & miljönämnden.

NKI mäter det sökande företags upplevelse av tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, effektivitet och rättsäkerhet inom områdena brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- & hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. Förenklat uttryckt täcker detta in en betydande del i det som skulle kunna inrymmas under "kommunens service" resp "tillämpning av lagar och regler"*).

Analysen och vad som gjorts

Under sommaren 2016 genomförde Företagarrådet i Östhammars kommun en workshop med syfte att gemensamt analysera resultatet av NKI-mätningen och resultatet av Svenskt Näringslivs företagsklimatenkät (rankingen). Till flera delar var resultaten samstämmiga och några av slutsatserna blev att

- Stärka den muntliga dialogen med företagen
- Ha ett konstruktivt förhållningssätt i svaren till de sökande företagen
- Fokusera förtroendeskapande insatser på de mindre företagen inom bl.a. de areella näringarna och företag inom besöksnäringen
- Stärka kommunens dialog kring upphandlingar (ny inköspolicy är på gång under 2017, där ett av syftena har varit att också inhämta kunskap från näringslivet)
- Öka förståelsen hos både politiker och tjänstemän för näringslivets villkor

Dessa slutsatser – och ytterligare några – har varit den naturliga utgångspunkten i det beslut om ett "samlat arbete för att utveckla NKI" i gentemot företag som kommunen alltså fattade i höstas.

*] ett område som inte täcks in av NKI men som skulle kunna påverka Svenskt Näringslivs ranking är "kommunens upphandling". I slutet på detta dokument berörs detta område separat.

Hur har det gått sedan dess med det beslut som tagits?

Ja, till delar har de definierade insatserna i "det samlade arbetet" genomförts såsom planerat. De som bidragit i detta arbete är de myndighetsutövande förvaltningarna (Bygg- & Miljöförvaltningen resp. Räddningstjänsten). Därutöver har insatser även utförts inom Kommunledningsförvaltningens verksamheter (Företagsbesök, Frukostmöten, Lärseminarier och Fokusgrupper). Samtidigt är det viktigt att också lägga till att flera av insatserna sedan dess inte påbörjats eller fått mycket litet genomslag.

Den 25:e april släpptes också NKI för 2016. Utvecklingen av det som mäts i NKI är – generellt sett – långt ifrån den nivå företagare i Östhammars kommun har skäl att förvänta sig.

Vi behöver därför **öka både målmedvetenheten** och **hastigheten i genomförandet**.

Det är inte rimligt att anta att synbara resultat på det "samlade arbetet" ska kunna fås även om genomförandet hade varit 100%igt. För detta är tiden för knapp och de samlade företagskontakterna alltför få.

Men – min samlade erfarenhet av detta arbete säger mig ändå att – det föreligger en påtaglig risk att vårt interna arbete inte har förutsättningar för att nå resultaten om ett bra företagsklimat. Vi hamnar alltför ofta i överväganden där rådgivningen ställs mot myndighetsutövningen. Följden av detta är att vårt mål inte alltid och först är att få den sökande att lyckas.

Vad gör vi åt detta?

Det är min bedömning att målmedvetenhet och hastighet i genomförandet också hänger ihop med hur vi organiserar vårt arbete. En del i detta är t.ex. att NKI-målet och myndighetsutövningen som påverkar NKI-resultatet organisatoriskt också ska ha samma hemvist. Idag samordnas insatser och rapportering genom Tillväxkontoret, samtidigt som det (i allt väsentligt) är en annan förvaltning (och nämnd) som arbetar med företagskontakterna där resultatet skapas.

Detta bidrar i bästa fall till otydlighet och ineffektivitet – i värsta fall, genererar detta både intern frustration och "dubbla budskap" i våra externa kontakter.

Jag föreslår därför att vi överväger en organisatorisk översyn där frågan om kommunens företagsklimatambition också kommer närmare de som äger verktygen för att påverka företagens upplevelser.

Utöver detta föreslår jag att de redan beslutade åtgärderna tidssätts omedelbart och att vi lägger till en repetition av den utbildningsinsats för handläggare, som genomfördes hösten 2013. I det arbetet var även det lokala näringslivet engagerat – och det är min uppfattning att det lokala näringslivet är beredda att delta även nu.

Vad säger rankingen om kommunens upphandlingsarbete?

Företagarnas betyg på kommunernas upphandlingsarbete är nedåtgående, men inte lika brant som de andra siffrorna. På politiker-sidan är betyget på kommunens upphandlingar rekordlågt.

Om man ska spekulera i vad det beror på kan det ju många faktorer spela in, kan det bero på bristande insyn i organisationens inköpsarbete, bristande kontroll på genomförda upphandlingar och inköp?

Det är viktigt att en utredning sker kring orsakerna till det sjunkande betyget.

Vilka förbättringsåtgärder kan man tänka sig?

Vi behöver veta varför politikerna är missnöjda med kommunens upphandlingsarbete för att kunna lägga in rätt åtgärder.

Tänkbara åtgärder kan vara t.ex.:

Ökad kommunikation främst mellan upphandlare och näringsliv

En ökad förståelse för varandras situation och förbättrade relationer kan göra mycket för attityden om offentlig upphandling.

Ökad insyn i upphandlingsarbetet

Upphandlingar och inköpsarbete är resurskrävande, är det något man behöver informera politiken om på ett bättre sätt? Och hur vårt inköps-arbete ser ut jämfört med andra kommuner och privata aktörer?

Ökad kontroll av upphandlingsverksamheten

Upphandling och kravställning blir tandlösa verktyg utan uppföljning av avtalet på leverantörssidan, samt uppföljning av kommunens leverantörstrohet och köp utanför ramavtal. Uppföljning har hittills inte bedrivits på ett systematiskt sätt utan bara vid behov, t.ex. vid reklamationer. I dialog med näringslivet har också företagare påpekat att bristen på uppföljning av avtalen ger ett oseriöst intryck. Vi behöver därför följa upp mer för att få ut bättre resultat och ökad trovärdighet.

Ökad kompetens på upphandlingsområdet

Offentlig upphandling är ett rättsområde som utvecklas i rasande takt, varför det är svårt att hålla sig uppdaterad om man inte arbetar med det dagligen. En omorganisation av kommunens inköpsarbete med en central inköpsenhet har diskuterats och behandlas just nu på tjänstemannanivå.

I tjänsten,

Ulf Andersson

Näringslivschef

Emmelie Rova

Upphandlingsstrateg

Yttrande över motion, Kommunens service och regeltillämpning

Vi delar uppfattning att företagsklimatet är viktigt för kommunen och att det är otillfredsställande att kommunens ranking sjunker i Svensk näringslivs årliga undersökning. Nedanstående områden kommer tekniska förvaltningen att arbeta med för att bidra till ett förbättrat företagsklimat.

Kommunens upphandlingar pekats ut som ett område som är viktigt för företagarna i kommunen. Tekniska förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att ha dialogmöten med företagare inför de upphandlingar som ska göras. I möjligaste mån anpassas också förfrågningsunderlagen så att lokala företagare ska ha möjlighet att lämna anbud. Under 2016 lämnade lokala företag in anbud i 51 % av de upphandlingar som tekniska förvaltningen gjorde under året. I de upphandlingar där lokala företag lämnade anbud var det i snitt 3,8 företag som lämnade anbud.

Tillgången på bostäder är viktigt för ett gott företagande för att säkra tillgången på arbetskraft. Tekniska förvaltningen arbetar tillsammans med flera andra förvaltningar för att tillgängliggöra mer mark för bostadbyggnation och attrahera exploatörer att bygga bostäder inom kommunen. Kommunen deltar i ett projekt kallat "Stärkt lokal attraktionskraft" som är finansierat av Tillväxtverket. Syftet med projektet är att stärka kommunens arbete i mark- och exploateringsprocessen vilket också bör medverka till ett förbättrat företagsklimat.

För att underlätta för sökande av marktillstånd och tillfälliga trafikavstängningar kommer tekniska kontoret i samråd med polisen att samordna tillstånden för detta.

Kommunens värdegrund ska genomsyra allt arbete och också arbetet med att förbättra företagsklimatet. Genom fortsatt arbete med kommunens värdegrund fås en större förståelse för bland annat företagarnas behov och förståelse för de förväntningar som finns.

Tekniska kontoret

Annila Bexelius
Teknisk chef

Vision utser 2018 års Kulturkommun.

Sista dag
för nominering
8 september
2017.

ÖSTHAMMARS KOMMUN
Kommunstyrelsen

2017 -06- 21

Dnr

Dpl.

Är din kommun ett guldkorn värt att visa upp när det gäller kultur? Nu är det dags att utse Årets Kulturkommun 2018. Visions medlemmar och enskilda kommuninvånare kan nominera Årets Kulturkommun.

Till årets kulturkommun utses en kommun som:

- ▶ Arbetar för att kultur ska vara en självklar del av kommuninvånarnas vardag.
- ▶ Gör anställda och kommuninvånarna delaktiga i kulturverksamheten.
- ▶ Arbetar för konstnärlig utveckling och frihet.
- ▶ Använder kultur som ett verktyg för hälsa och välfärd.
- ▶ Har en långsiktig kulturpolitik, som gäller både i hög- och lågkonjunktur.
- ▶ Satsar egna kommunala ekonomiska medel.
- ▶ Ser till att kulturen är tillgänglig för alla i kommunen, geografiskt och ekonomiskt.
- ▶ Stödjer kulturell mångfald.
- ▶ Marknadsför kultur på ett kreativt, okonventionellt och professionellt sätt.
- ▶ Initierar och uppmuntrar satsningar som kan bli uppmärksammade utanför kommungränsen.

Läs mer och nominera din kommun på vision.se/kulturkommun eller använd formuläret på baksidan.

VISION

Nominering till 2018 års Kulturkommun

Bifoga gärna verksamhets- och aktivitetsplaner
som styrker kriterierna.

Mitt förslag är:

Motivering:

Bra för juryn att känna till om kommunen:

Antal invånare:

Kulturbudget (Kr/invånare 2016):

Kulturchef:

Kontaktperson Vision:

E-post:

Epost:

Telefon:

Telefon:

Tack för din nominering!

Mejla blankett och verksamhets-
plan till:

kulturkommun@vision.se

Eller med post till:

Vision

Box 7825

103 97 STOCKHOLM

För frågor och information kontakta
Ewa Henriksson, kulturansvarig på
Vision. 070-574 34 07.

